Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903. Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 26—Vol. LVIII. Friday, 1st July, 1960 REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER Price: FOUR PENCE

SOUTH AFRICAN LIBRARY 16 SEP 1960

MAHARASHTRA BANS FOOD FOR GUJARAT ?

("Indian Opinion" India Service)

NAWAB MEHDI NAWAZ JUNG BAHADUR, Governor of Gujarat, expressed surprise at the news that the Government of Maharashtra had banned the export of food grains from the surplus areas of that State to Gujarat. The Governor was replying to an address of welcome presented to him by the Surat Chamber of Commerce in Surat. Mr Babubhai Solanki, president of the Chamber, in his welcome address earlier pointed out the reported order of the Maharashtra Government and said that it would cripple the food position in the already deficit State of Gujarat.

THE Governor, in his reply, said that he was surprised at this order of the neighbouring Government laddding that he would like to remind the people of Maharashtra that on a similar occasion some years ago, the former Hyderabad State had to rush help in the form of food grains to some of the regions of Bombay State, now falling in Maharashtra.

"I feel that it was the natural feeling of co-operation and brotherly feelings for the neighbour that prompted the people of Hyderabad to do so on that occasion,' he said. He, however, assured the people of Gujarat that their Government was alive to the situation and would do its best to remove their hardships

Mr. R. T. Popawala, proposing a vote of thanks to the Governor, said that while the Maharashtra Government had denied the existence of any such ban, telegrams received from Nagpur, Nandurbar, Barsi and other places had proved otherwise.

The Government of Maharashtra, he said had instructed the Collectors of those areas through confidential circulars to put pressure on merchants in the State not to execute orders of merchants from Gujarat and failing which to refuse export permits.

NEW STATES TO ATTEND TO ROADS

("Indian Opinion" India Service)

BOMBAY—The transport authorities of Gujarat and Maharashtra States are to meet shortly to decide on the problems arising out of inter State roads in relation to the newly constituted road transport corporations in the two States. Gujarat's Deputy Minister for Transport, Mr. Chhotubhai Patel said the preliminary talks might be followed by Ministerial level discussions. Mr. Patel said that Gujarat's State Road Transport Undertaking would have to consolidate its work in Gujarat, Saurashtra and Kutch, progressively extending nationalisation of passenger routes.

The Deputy Minister said that bad roads were the State's major transport handicap. Nearly 60 per cent, of the roads were unmotorable during the monsoon. Attention would have to be paid to the improvement of roads in the Third Plan. Meanwhile the P.W.D. had undertaken such work in right earnest.

Mr. Nehru Meets 200 South African Indians

("Indian Opinion" India Service)

BOMBAY, (June 24)—A centenarian co-worker of Mahatma Gandhi will be the happiest man in Kachholi when the Prime Minister, Mr. Nehru, visits that village during his three-day tour of Surat and Broach Districts next week.

It is at the 'pressing invitation' of Mr. Mohamed Yusuf Nagdee, who was ardent follower of Mahatma Gandhi in South Africa, that Mr. Nehru is visiting Kachholi Mr. Nagdee returned from South Africa to Kachholi about six months ago. He went to New Delhi and met Mr. Nehru whom he invited to Kachholi.

The Governor of Gujarat, Nawab Mehdi Nawaz Jung, on June 18, 1960, paid a courtesy visit to Mr. Nagdee. He motored the 16 miles to Kachholi from Surat. Talking to the Governor, Mr. Nagdee said he had been imprisoned in South Africa, from 1908 to 1914.

Mr. Nagdee said he had received a telegram informing him that 203 Indians from South Africa would visit Kachholi on the occasion of the Prime Minister's visit. The Governor was accorded a reception by the village panchayat of Kachholi and was garlanded by a number of organisations and individuals. Kachholi has a population of about 1,000.

NEHRU FOR KASHMIR

("Indian Opinion" India Service)

PRIME MINISTER NEHRU is planning a five-day visit to Kashmir in the first week of July. According to present indications, he will fly to Srinagar on July 1, but details of the programme have yet to be finalised. It is not yet clear whether he will visit Ladakh also. Mr Nehru visited Srinagar last in September 1957. He is likely to be accompanied by the Special Secretary, for Kashmir Affairs, Mr. Shankar Prasad.

Chinese Clash With Nepalese

("Indian Opinion" India Service)

MR KESHAVLAL SHRESTA, president of the Nepal National Committee of Afro-Asian Council, said on June 15, that there had been armed clashes between the Chinese cavalry units and the Nepalese living in the border areas. In a statement, Mr. Shresta said that the Chinese units had crossed into the Nepalese east number three district, while pursuing the Tibetan guerilla fighters. He said that a large number of Tibetan fighters had reached the border. When they were asked to surrender their arms at the border check posts, they said they would go back to Tibet, after a brief stay in Nepal, to fight the Chinese. According to the Tibetan guerilla fighters, fierce fighting was on in Tibet and both sides had suffered heavy casualties. The worst fighting was at Gari Jong in Western Tibet, where Tibetan women also had joined their men in fighting the Chinese, Mr. Shresta said. During a fight at Sheikar Dzong, the Tibetans in the Chinese Army turned against the Chinese soldiers and inflicted heavy losses on them.

JAGIR LANDS IN GUJARAT

EXTRA TIME GIVEN TO TENANTS

["Indian Opinion" India Service]

THE Government of Gujarat has by an ordinance amended a section of the Bombay Merged Territories and Areas Jagir Abolition Act, 1953, and extended by two years after July 31, 1960, the period at present allowed to the tenants of *jagir* lands to exercise their right to become occupants of such lands.

It is learnt that quite a large number of tenants have not been able to exercise their right owing to litigation. The Government in a statement said the ordinance was necessitated because the Gujarat Legislative Assembly was not in session and the object underlying the conferment of rights on the tenants of *jagir* lands would not be achieved unless the period at present allowed to the tenants for the exercise of their rights was extended.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Indian Opinion

FRIDAY, 1ST JULY, 1960

Emergent Africa And The White Man's Fears

AS the States of Africa are shaking off the fetters of colonialism and taking their first steps along the path of democracy cast in the western mould they do much that faults the system of parliamentary government, and South Africa's White Press has been quick to seize on these and hold up the African people to ridicule and contempt. But it overlooks the fact that parliamentary democracy and constitutional government in the West have been the result of long years of experience. It does not take long for any one to take a quick look at the painful road which the countries of the West have followed in order to reach their present constitutional and governmental position. There were been many civil wars and much internecine strife before the countries of Europe and the United States reahed what they regard as the *summum bonum* of democratic government. In a similar manner the countries of Africa, too, will commit many errors and blunders and do many things which will amuse the White man of South Africa before they perfect their systems of government. This is only reasonable. Over the hundreds of years that the European powers have exploited the Africans they have not contributed much to the economic and governmental welfare of the colonies and dependencies. They have been in Africa for their own material well-being. Now the African countries have shaken them off and are compelled by circumstances to learn through the hard school of trial and error. We wonder whether the attempts by the White Press of South Africa to hold up some of these mistakes are not really efforts to conceal their own fears for the future. Independent African states have not been slow to condemn *apartheid.* It was the one subject on which there was no division at the Addis Ababa Conference and is one subject which the African states have indicated clearly they will raise at the next meeting of the United Nations Assembly. Whatever extremist Europeans in South Africa do, or refuse to do, the thinking man, of all colours and shades of political opinion, realises very clearly that the emergence of the new and independent African states is really the beginning of the end of European domination of Africa from Cairo to the Cape. And no amount of sneering can conceal this.

It is a hard blow but an old one—Rome died learning it, as our own Western civilization may die —that if you give any man anything that he has not painfully earned for himself, you infallibly make him or his descendants your devoted enemies.

—Rudyard Kipling.

Gandhiji On

THE GITA AND NON-VIOLENCE

A FRIEND puts forward the following poser:

"The controversy about the teaching of the *Gita*—whether it is *himsa* (violence) or *ahimsa* (non-violence)—will, it seems go on for a long time. It is one thing what meaning we read in the *Gita*, or rather we want to read in the *Gita*; it is another what meaning is furnished by an unbiased reading of it The question, therefore, does not present much difficulty to one who implicitly accepts *ahimsa* as the eternal principle of life. He will say *Gita* is acceptable to him only if it teaches *ahimsa*. A grand book like the *Gita* could, for him, inculcate nothing grander than the eternal religious principle of *ahimsa* If it did not it would case to be his unerring guide It would still be worthy of his high regard, but not an infallible authority.

"In the first chapter we find Arjuna laying down his weapons, under the influence of *ahimsa*,and ready to die at the hands of the Kauravas. He conjures upon a vision of the disaster and the sin involved in *himsa*. He is overcome with ennui and in fear and trembling exclaims: 'Oh what a mighty sin we are up to!'

"Shri Krishna catches him in that mood and tells him: 'Enough of this high philosophy; No one kills or is killed. The soul is immortal and the body must perish. Fight then the fight that has come to thee as a matter of duty. Victory or defeat is no concern of thine. Acquit thyself of thy task'

"In the eleventh chapter the Lord presents a panoramic vision of the Universe and says: 'I am *Kala*, the Destroyer of the worlds, the Ancient of Days; I am here engaged in My task of destruction of the worlds Kill thou those already killed by Me. Give not thyself up to grief'

"*Himsa* and *ahimsa* are equal before God. But for man what is God's message? Is it this: 'Fight; for thou art sure to foil thy enemies in the field'? If the *Gita* teaches *ahimsa* the first and the eleventh chapters are not consistent with the rest, at any rate do not support the *ahimsa* theory I wish you could find time to resolve my doubt"

The question put is eternal and every one who has studied the *Gita* must needs find out his own solution. And although I am going to offer mine, I know that ultimately one is guided not by the intellect but by the heart. The heart accepts a conclusion for which the intellect subsequently finds the reasoning. Argument follows conviction Man often finds reasons in support of whatever he does or wants to do.

I shall therefore appreciate the position of those who are unable to accept my interpretation of the *Gita*. All I need do is to indicate how I reached my meaning, and what canons of interpretation I have followed in arriving at it Mine is but to fight for my meaning, no matter whether I win or lose

My first acquaintance with the *Gita* was in 1889, when I was almost twenty I had not then much of an inkling of the principle of *ahimsa*. One of the lines of the Gujarati poet, Shamalbhatta, had taught me the principle of winning even the enemy with love, and that teaching had gone deep into me. But I had not deduced the eternal principle of non-violence from it. It did not, for instance, cover all animal life. I had, before this, tasted meat whilst in India. I thought it a duty to kill venomous reptiles like the snake. It is my conviction today that even venomous creatures may not be killed by a believer in *ahimsa*. I believed in those days in preparing ourselves for a fight with the English. I often repeated a Gujarati poet's famous doggerel: 'What wonder if Britain rules!' etc. My meat-ing was as a first step to qualify myself for the fight with the English. Such was my position before I proceeded to England, and there I escaped meat-eating etc. because of my determination to follow unto death the promises I had given to my mother. My love for truth has saved me from many a pitfall.

Now whilst in England my contact with two English friends made me read the *Gita*. I say 'made me read,' because it was not of my own desire that I read

(Continued on page 209)

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

PORT CLOSURE FEAR TO S.A. SHIPPING

WILL the port of Dar es-Salaaam be closed to South African ships and to ships carrying South African goods after September 1? On this question the Dar-es Salaam correspondent of the *Sunday Times* writes:—Elections are being held in Tanganyika in September and Julius Nyerere's TANU party is confidently expected to sweep the polls Mr Nyerere will then become Chief Minister, or Prime Minister, of the territory And he will be asked to use his influence to close Dar-es-Salaam to South African shipping.

Tanganyika will not be self-governing and Mr Nyerere will not be able summarily to close the port. He is vigorously opposed to the Nationalist Government's apartheid policies, however and he wields tremendous influence in Tanganyika.

The report that Dar es-Salaam may be closed to South African shipping coincides with the unanimous decision of the conference of African States in Addis Ababa recently that all member States should close their ports to all ships flying the South African flag, boycott all South African goods, and bar their air space and refuse landing and passage facilities to Union aircraft.

According to reports reaching Dar es-Salaam, which has been a "clearing house" for many South African refugees, the world-wide anti South African campaign is taking shape on four fronts:

The International Confederation of Free Trade Unions has promised to try to organise world industrial sanctions against South Africa. Separate efforts are being made to try to persuade Britain's powerful trade-union movement to take action

The Afro Asian bloc will probably ask the United Nations to apply sanctions against South Africa on the South West African issue.

The plan to cut off South Africa's oil supplies is being widely canvassed. The Arab League will discuss the matter at its next council meeting. Some trade unions in the West are also supporting the move.

The list of countries where consumer and official boycotts of S. African goods are in progress, is growing fast. It exceeds 20 at the moment.

Strenuous efforts are being made to expand consumer boycotts into official Government boycotts.

Action by governments and trade unions is regarded as being far more affective than action by individual members of the public, however many may support a boycott.

A considerable number of South African refugees, Whites and non Whites, are now in countries in Africa, Europe, America and even Asia. They are encouraging the campaign against Dr. Verwoerd's Nationalist Government as hard as they can.

National Lotteries Suggested

THE Rajya Sabha discussed recently a non official resolution suggesting that Government should organise "National lotteries to raise money for implementing the health and other social service scheme envisaged in the plan.

The resolution was submitted by Mr. Dayaldas Kurre Another resolution by Dr. Raj Bahadur Gour suggesting the setting up of separate wage boards for the engineering, iron and steel, and chemical industries will be taken up next.

GROUP AREAS IN OPERATION

INDIANS ORDERED TO QUIT £30,000 LAND

THE last issue of the *Sunday Times* of Johannesburg carries the following report:—

INDIANS in Wolmaransstad, south-western Transvaal, will have to leave property worth about £30,000 because of the Group Areas Act proclamation.

Fewer than 100 live in Wolmaransstad. They must leave their homes and shops by June 1965.

None of the town's 2,100 Whites is affected by the proclamation

Mr S. Habib, a trader, states that the Indian group area—about 1½ miles from the town's centre—is bare veld—"It is not even on the main road to Vryburg."

He said: "Indians have traded in this town for more than 50 years. Whites have always been among our satisfied customers. There is a lot of goodwill."

Mr Habib said that no Indian in Wolmaransstad has a criminal record.

According to the chairman of the Group Areas Board, Mr. J J. Marais, the Indian group area "will provide sufficient trading facilities once the planned industrial area has developed and the proposed road which will traverse that area has been built."

The statement says that it is the job of the local authority to provide necessary services and houses for lower-income Indians in the new group area.

R. VITHAL
Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.
Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor Diagonal & Market Sts. Johannesburg. 'Phone 33-1654

P.E. Indians Face Ruin

THE Port Elizabeth correspondent of *Contact*, the non racial fortnightly review writes:—

A new anti-Asian move under the Group Areas Act is reported by the *Evening Post* in Port Elizabeth, where an area near Kempston Road, opposite the huge Firestone factory, is to be developed as an "Asian" business area, for businessmen of Chinese and Indian origin.

As yet the only official move is a proclamation in the Gazette of May forbidding building in or development of this area until there has been a "racial determination" for the building by the Minister of the Interior. But, it is reported, it is common knowledge that it is the intention of the government to limit trading by these businessmen to this area.

Businessmen who are affected fear ruin. African customers are being moved from the vicinity to the new township of Kwazakele, while existing Coloured householders will have to be moved to allow the area to be developed as a business area. A spokesman of one of the largest businesses affected said: "Where will the customers for the new shops come from? At least half-a-dozen shops are already empty (because of the removal of Africans). I have two vacant shops there. I can't let."

Thus, in one more area, comes proof that apartheid is another word for greed.

New India
Assurance Co. Ltd.,
India's Leading Company
We Transact:
Fire, Marine, Transit, Motor, Baggage, Burglary, Householders & Houseowners (Comprehensive), Personal, Accident etc.
Principal Controlling Officers in the Union of South Africa
Jalbhoy Rustomjee & Son
140 Queen Street, — Durban
Phone: Durban 25845, 28513, 29807

DO YOU KNOW
That NEW INDIA is by far India's largest Insurance Company;
That NEW INDIA operates in over forty-five countries;
That NEW INDIA has over 65 branches in India alone;
That NEW INDIA receives over £6,000,000 Premium EACH YEAR on Fire, Marine & Accident.
FOR SECURITY AND SERVICE
INSURE WITH
NEW INDIA

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

AFRICANS VANISH WITHOUT TRACE: REMINISCENT OF HITLER REGIME

THINGS reminiscent of the worse days of the Hitler and Stalin regimes in Germany and Russia are now happening in South Africa, according to a report in *Contact* the non-racial fortnightly review. The report states: The police have begun to arrest people in South Africa, unpolitical people, without warrants. These people have disappeared leaving no trace Their distracted relations make enquiries at all the offices which might know where they are, and are told nothing No letters come from those that have vanished. Actual cases have been carefully investigated by Mrs Kathleen Matthews of the Cape Town Race Relations office She holds confirming affidavits.

IT is thought by several of the mothers whose sons have been taken away that they have been sent to somewhere near East London It is possible that they are at the Bekruip Kop youth camp, which is near Mt. Coke Mission, ten miles south-east of Kingwilliamstown in Mkumbi's Location.

This would tie up with the announcement from the B.A.D. Department that work camps were to be established for Africans: two near Kingwilliamstown, one near Lichtenburg, one near Groblersdal and one near Eshowe.

We know certainly of six cases in which people have "vanished" from Cape Town

Mr Caswell Mpatsoe was wounded during the police raids on Langa He disappeared and although his cousin has made repeated attempts to trace him, he has had no success.

Herby, the nineteen-year-old son of Mrs A Ntsuku of Nyanga was arrested while on his way to the Registration Office in Langa. After enquiring at all the police stations, and several times at Roeland Street prison, she was told that her son was "far away".

Mrs Mary Tsubela, of Langa, reports that her nineteen-year-old son George accompanied a friend to the bus stop on the night of 13th May. He was arrested The following day he was brought home in his mother's absence to collect his clothes and blankets. He was under police escort.

Mrs Tsubela, who is a widow, does not know what has happened to her son or where he is. George was her sole support.

Mrs Miriam Mfobo reports that on 5th May the police came to her house and asked her son Jacob, who is nineteen, to accompany them. They said they wanted him for questioning, and that they would release him when they were satisfied with their findings. On 12th May he was brought home in a police van He collected his belongings and said he was being sent to East London.

Solomon Tshaka, son of Mr and Mrs Tshaka, was arrested on his way to work on 14th May His parents have not been allowed to see him, and he is thought to be in Roeland Street prison. But his parents were told that he was one of those to be sent out of Cape Town.

Mrs Agnes Ngcongca reports that her son Welcome was arrested while on his wey to get a *new reference book*. He has not been seen or heard of since. He is the sole support of his widowed mother.

Simon Kokwana, who is sixteen, was arrrested while looking for work on 6th May. A week later he was brought home to collect his clothes and blankets and was sent to East London with other boys the same night. His mother is a widow, and suffers from T.B.

Mrs Nowase Mawu's seventeen-year-old son MacDonald was arrested on 8th May He and many other youths appeared before a *Special Court* in the Caledon Square police station and were told that they were being sent to East London. After he had collected his clothes and blankets from home on the following Thursday, his mother, and other mothers, went to the station to see them off The police would not allow them to approach their sons who were standing handcuffed in pairs. They left on the train

Mrs Matthews has made enquiries as to the whereabouts of the missing people with no success. Neither the Police, Roeland Street Prison, the Deputy Commissioner of Police, the Chief Bantu Commissioner Western Cape, the Minister of Bantu Administration and Development, the Secretary for Justice nor the Special Court have been able to give any information

It is known that on Thursday 12th May, three coaches full of young people under heavy police escort left Cape Town for the Eastern Province

PEOPLE'S ROLE IN PROJECTS

NOTABLE progress has been made since 1955 in enlisting public co operation for the execution of work on river valley projects

The total value of work done by voluntary organisations with the help of public co operation in irrigation and power projects in 1958-59 *is estimated at* Rs. 19.2 million (£1,400) This involved about 650 million cubic feet of earthwork—equivalent to building 25 foot-wide roads adjoining the *farthest points* from north to south and east to west in India.

HAWKERS AND TRADERS

Gent's wrist watches, 17/6 with 15 jewels 25/6; 17 jewels, waterproof, shockproof 34/6; 21 jewels, waterproof, shockproof, 37 6; 25 jewels, waterproof, shockproof, 41/6; Ladies wrist watches 39.6, 25 jewels 49/6 **A. I. Agencies, P.O. Box 3980, Cape Town.**

No Catalogues

DURBAN PILGRIM RETURNS FROM HAJ

A WELL-KNOWN business personality and sports administrator of Durban Al-Haj E H Ismail returned from Mecca by air during the week-end.

Al Haj Ismail states that this year of Haj owing to Akbaree being on Friday, there was a record number of pilgrims from all over the world including many from Soviet Russia. It was estimated to be more than 2,000,000.

Dear to the heart of Muslims the world over the next in sanctity is Medina which every *Muslim pilgrim must visit* and say prayers at Haram Sharief and at the Holy Shrine of Muhammed.

Mr Ismail described the climate to be exceptionally hot, over 100 degrees daily. He described the Holy Water of Zam Zam a blessing for curing ailments and particularly in his case of Tsorises which he hopes will not start again.

For the future Mr. Ismail who is the P esident of six organisations including commercial, cultural, educational, social, and sporting, wishes to *retire from* public activities

Books For Sale

Sixty Years After (Natesan)	1	0
Public Finance	2	0
Eminent Americans	7	6
Bapoo's Letters To Ashram Sisters —By Kaka Kalelkar	2	6
Gandhi Techniques in the Modern World —By Pyarelal	1	6
Why Prohibition—J. C. Kumarappa	1	0
My Dear Child—Gandhiji	3	0
My Religion—Gandhiji	5	0
Story Of The Bible—S. K. George	8	0
Key to Health—Gandhi	1	6
At the Feet of Bapu—Chandwala	8	6
A Preparation For Science—R. B. Gregg	2	6
Bapu My Mother—Manube n	1	6
Nature Cure	2	0
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Gleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Bhoodan Yajna	2	0
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	3
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6

Obtainable From:

"Indian Opinion"

P. Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

'VARSITY STUDENTS ROLE IN INDIA'S POLITICS

THE university students of Asia are a powerful political force, though there is no consistency about the ends to which that force is applied, report John Ridley from New Delhi in the *Daily Telegraph*, London.

DISCUSSING the position in India he states:—In India the students have not so far played any major part in national politics, but there is hardly a university or college where there has not been organised indiscipline, and sometimes extreme violence and clashes with the police. The occasions have been usually protests against examination rules and the like.

A year ago the Indian University Grants Commission appointed a committee to investigate this unrest. The committee's comments to a long report just published could be applied to almost every university in free Asia.

It finds that in many instances of serious indiscipline persons from outside the university acted as *agents provocateurs*. The report recommends that it would be highly if all recognised political parties agreed not to carry their politics and rivalries into the campus, and adds:

"Politics and politicians," it adds, "take a much more prominent place in the national life and local situations than they should in a balanced healthy society...much of this politics is of a self-seeking kind.

"There are many examples apparent success in our country today, which are not based on intellectual or moral attainments The politician has tended to become the successful man *par excellence* because of the prominence he seems to have in public life. Teachers and students therefore try to become politicians in their own situations...

"It is necessary to regain in some measure at least a traditional view that there is a close relationship between merit and success and between character and destiny.

Society in India and indeed in most of Asia until quite recently was largely held together by certain kinds of social stratifications related to caste and economic positions. Certain traditional relationships, such as those of child and parent and of teacher and pupil, were sacrosanct. With changing times these social values have largely lost their hold.

Teachers in Asia today are extremely ill-paid, and many enter the profession as a last resort. In India especially academic standards have fallen desperately in recent years. Far too many students go to college not because they want to be educated but because to go through the motions of university education appears to be essential to qualify for even the most minor clerical posts.

Another comment is that students enter universities at an age at which in most other civilised countries they would be still at school. The minimum age for admission to an Indian university is 14. Colleges have often to organise their life as though they were still high-school students.

Since the war there has been a remarkable increase in the number of students in all Asian universities. In India it has increased more than fourfold; and every year the number goes up by over 50,000. The present total in Indian universities and colleges is 900,000.

In India, and this applies to most colleges I have visited in other Asian countries, students tend to regard university unions merely as forums for voicing grievances real or imagined. Political parties, and especially the Communist, take an active interest in student union elections, and some so-called student leaders are paid by political parties.

This factor was very noticeable in Singapore, where even junior and high schools were infiltrated by professional political youth leaders. The situation has now, I understand, been cleaned up, but not long ago it was quite common to find men of 28 or more in the Chinese middle schools there.

Mr. K. L. Shrimali, Indian Minister of Education, said recently that student indiscipline was closely lined with low academic standards, and that both were to be attributed largely to the poor quality of teachers. This, of course, is true, but there are other factors. The breakdown of traditional standards has left the students in an intellectual and moral vacuum, and they are too easily intoxicated by a concept of democracy that relates freedom and anarchy.

FAMOUS INDIAN MUSICAL INSTRUMENTS AND SONG BOOKS JUST ARRIVED

Thubla and Doogies Latest Designs	£8/10/-
Dholaks and Mirdangs for Thal	each £8/10/-
Harmoniums, Rama Flute Bestmake	£18,10.-
Mouth Organs Popular Brands	4/6, 5/6, 7/6
Bul Bul Tharangs and Xylophone	each 25/-
Violins and Banjo Mandolines	each £6/10/-
Thubla Doogie and Dholak spare caps	each 25/-
Longneck Tenor Banjos	£12/10/-
Jap Malas for Prayers	4/6, 5/6, 10/6
Gujarati Film Song Book 20 Film Each Book ...	each 2/6
Clarnets B/F for Indian Bands	£18/10.-
Tombrone and Sunks	each £1/5/-
Khartals and Jhangs in Pairs	each set £1.5.-
Straight Blowing Flutes	2/6
Side Blowing Krishna Style Flute	5/6
Manjiras and Mouth Organs	5/6
Dancing Bells in Dozen Lots	6/6
Marakas For Ramba and Tango Bands	25/6
Sarods and Dilrubba	each £12/10/-

BOOKS OF ALL SORTS, INDIAN, ANCIENT, HISTORICAL, ARE SOLD BY US

D. Roopanand Bros.

PHONE 20.07 — MUSIC SALOON & BOOKSELLERS — P. O. BOX 2521

85 Victoria Street, DURBAN

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

RAND SPORTING BREVITIES

By BENEMADHAEV

Coloureds Trounce Indians

ON Sunday 19th June the Transvaal Coloured soccer side gave the Transvaal Indian side a thrashing by beating them by six goals to one. The Indians started very well in the first half against the wind but they gradually fizzled out. It was evident from the way the Coloureds were all over the Indians that they were a better side.

The Indian defence was hopeless. The selectors should realize that Deva Moonien in the centre-half position was too weighty and did not have the speed to stop the nimble forwards of the Coloureds. Siva Govender, the left half left his place and was running in the forward line with the result the left defence was weak and hopeless. Terence Thomas was hopeless, kicking and not timing the ball. Anand Moodley was in the same boat as Thomas. Nithia Moodley was a little better than the bunch of defence, but even he was not up to form.

The forwards were weak. S. Paddy must hang up his boots for Transvaal matches. He may be passable for club games but no more for the big games. There was no combination whatever among the forwards.

T. Padayachee (Links) was equally poor. He was running from the inside left position to the right. No one player can run all over the ground to collar the ball. I do not see what the selectors saw in Gambit Johannasy. There are better lads in the Wits "B" division who could supersede him any time. Summit on the right failed as hopelessly as the Summit talks in France. Tilly Naidoo is too heavy and showed that he was out of training. Indian supporters left the field (for there were hundreds present on the ground), in a dejected mood.

The Coloureds were superior in all departments and their outside right was like the July winner and running like a hart.

The selectors must discard their preconceived ideas about has beens and give the young blood a chance.

South African Selectors

At the Biennial General Meeting this year of the South African Indian Football Association, considerable criticism was levelled at the selectors from the Units in the Cape and the Transvaal. No selector was present in the Cape, with the result their players were not considered. After a great deal of acrimonious criticism, it was decided that selectors should be found who could travel to all centres.

On the 3rd July 1960 the Indians will be playing the Africans in Durban. Selectors were invited to be present in Durban to watch the Inter-Race matches. Messrs A. E. Bob and Kistah Naidoo were present. Mr B. D. Pavadai was not able to be present, owing to a bereavement in his family. That is understood. On the 19th the Indians played a match against the Coloureds. Only Mr Kistah Naidoo was present from Natal and Mr. B. D. Pavadai the local (Transvaal) man was present. Mr A. E. Bob was absent. Why? He took on the job knowing full well what the position demanded. I presume they will again select the team over the phone. What did the two selectors see in Johannesburg? Nothing. Not a single player—not even the much boosted Links—deserves a place in the side. The S. A. I. F. Association must pull its socks and see that the selectors do their job.

Squabble Settled

AT the annual general meeting of the Transvaal Indian Football Association, notices of motion were submitted by the Far East Rand Association, and others to alter the Rules in order to get rotation of Headquarters to Far East Rand and East Rand. At the present moment it rotates between Johannesburg and Pretoria. The resolution was defeated as the movers did not have a two-thirds majority in accordance with the Constitution. The two associations have decided to participate in the meetings and not in fixtures, the other decided not to take part in meetings and fixtures. At the last meeting Mr P. Siva as President and Chairman ruled that a reply should be sent in to the Association within 10 days or else they will be dealt with. The strong action by the President, Mr P. Siva brought these disgruntled associations to their senses, and at the last meeting of the Council received stating that they would take in meetings and fixtures. Now there is peace and harmony and the Transvaal is united.

Inter-Race Soccer Board

Last year the Transvaal Soccer Board (Coloured) beat the Indians and Bantus for the Dr William Godfrey Cup and so became the proud possessors of it for the season.

The Barlow Shield was won by the Indians who beat the Coloureds and the Bantus under the able management of Mr Surjit Singh.

The annual meeting of the Board was held recently with the Transvaal African Football Association, the Transvaal Soccer Board and the Transvaal Indian Football Association taking part. The following officials were re elected:—Patron: Dr. Wm. Godfrey and Mr Willie Ernest; President: Father Bernard L. E. Sigamoney; Honorary Secretary: Mr. Freddy Davids, Honorary Treasurer: Mr Frank Renecke; Vice Presidents: Messrs J. D. Rosenberg and B. D. Pavadai; Honorary Life Father Bernard L. E. Sigamoney and Mr. Frank Renecke.

ESTIMATE BODY'S PRAISE

NEW DELHI—The Estimates Committee of the Lok Sabha has commented favourably on the research work of the various National Laboratories and institutes in the country, but has expressed the view that "there is considerable scope' for accelerating the industrial application of the results of research.

The Committee has stressed the need to give "proper encouragement and suitable incentives" to research workers. It has also called for the appointment of a high-powered science commission to make a "reappraisal of science education in all its aspects" particularly curricula, selection of students, equipment, training facilities and research—so that it would be possible "to lay the foundation for a sound system of science education as in other scientifically advanced countries."

The observations of the Committee are contained in its 83rd report, presented to the Lok Sabha by the Chairman of the Committee, Mr H. C. Dasappa.

The report has criticised the long and inexplicable delay in enforcing the use of a suitable additive to vanaspati in order to check the adulteration of ghee.

Special Offer: India-Made Agarbattis

(SHIPMENT JUST ARRIVED)

WHOLESALE TRADE PRICES

THREE ROSES, 3 tolas		...	37/6 Doz
(Available in Thin/Thick Sticks)			
GATEWAY OF INDIA	3 Tolas	...	45/- "
" " "	6 "	...	90/- "
CHAMELI	2 "	...	18/- "
"	1 "	...	9/- "
SUGANDH RANI	5 "	...	33/- "
" "	2½ "	...	18/- "
" "	1 "	...	8/ "
" "	½ "	...	4/- "
LATAMANGESHKAR	½ "	...	4/- "
CHANDAN DHOOP 3/- Box of 16 Sticks.			

CASH WITH ORDER — PRICES F.O.R. DURBAN

We have also received Genuine Basmati Rice 1/- per lb. (Minimum Order 100lb)

We are Stockists of all kinds of Indian Dholls, Spices and Condiments, Betelnuts, Almonds, Tamarind, Whole Coconuts and All kinds of Imported Rice.

SPECIAL PRICES TO THE TRADE

Please write for our price list:

K. HARIBHAI & SONS (PTY.) LTD.

Direct Importers: Wholesale & Retail Merchants

81 Victoria Street,—P.O. Box 2156—Durban.

Telegraphic Add.: "BHAISONS"

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

The Gita And Non-Violence

(Continued from page 204)

it. But when these two friends asked me to read the *Gita* with them, I was ashamed of my ignorance. The knowledge of my total ignorance of my scriptures pained me. Pride, I think, was at the bottom of this feeling. My knowledge of Sanskrit was not enough to enable me to understand all the verses of the *Gita* unaided. The friends, of course, were quite innocent of Sanskrit. They placed before me Sir Edwin Arnold's magnificent rendering of the *Gita*. I devoured the contents from cover to cover and was entranced by it. The last nineteen verses of the second chapter have since been inscribed on the tablet of my heart. They contain for me all knowledge. The truths they teach are the 'eternal verities.' There is reasoning in them but they represent realized knowledge.

I have since read may translations and many commentaries, have argued and reasoned to my heart's content but the impression that the first reading gave me has never been effaced. Those verses are the key to the interpretation of the *Gita*. I would even advice rejection of the verses that may seem to be in conflict with them. But a humble student need reject nothing. He will simply say: It is the limitation of my own intellect that I cannot resolve this inconsistency. I might be able to do so in the time to come.' That is how he will plead with himself and with others.

A prayerful study and experience are essential for a correct interpretation of the scriptures. The injunction that a *shudra* may not study the scriptures is not entirely without meaning. A *shudra* means a spiritually uncultured, ignorant man. He is more likely than not to misinterpret the *Vedas* and other scriptures. Every one cannot solve on algebraical equation. Some preliminary study is a *sine qua non*. How ill would the grand truth 'I am *Brahman*' lie in the mouth of a man steeped in sin! To what ignoble purposes would he turn it! What a distortion it would suffer at his hands!

A man therefore who would interpret the scriptures must have the spiritual discipline. He must practise the *yamas* and *niyamas*—the eternal guides of conduct. A superficial practice thereof is useless. The *shastras* have enjoined the necessity of a *guru* But a *guru* being rare in these days a study of modern books inculcating *bhakti* has been suggested by the sages. Those who are lacking in *bhakti*, lacking in faith, are ill-qualified to interpret the scriptures. The learned may draw an elaborately learned interpretation out of them, but that will not be the true interpretation. Only the experienced will arrive at the true interpretation of the scriptures.

But even for the inexperienced there are certain canons. That interpretation is not true which conflicts with Truth. To one who doubts even Truth, the scriptures have no meaning. No one can contend with him. There is danger for the man who has failed to find *ahimsa* in the scriptures, but he is not doomed. Truth—*Sat*—is positive; non-violence is negative. Truth stands for the fact, non-violence negatives the fact. And yet non-violence is the highest religion. Truth is self-evident; non-violence is its maturest fruit. It is contained in Truth, but as it is not self-evident a man may seek to interpret the *shastras* without accepting it. But his acceptance of Truth is sure to lead him to the acceptance of non-violence.

Renunciation of the flesh is essential for realizing Truth. The sage who realized Truth found non-violence out of the violence raging all about him and said: 'Violence is unreal, non-violence is real. Realization of Truth is impossible without non-violence. *Brahmacharya* (celibacy), *asteya* (non-stealing,) *aparigraha* (non-possession) are means to achieve *ahimsa*. *Ahimsa* is the soul of Truth. Man is mere animal without it. A seeker after Truth will realize all this in his search for Truth and he will then have no difficulty in the interpretation of the *shastras*.

Another canon of interpretation is to scan not the letter but to examine the spirit. Tulsidas's *Ramayana* is a notable book because it is informed with the spirit of purity, pity and piety. There is a verse in it which brackets drums, *shudras*, fools and women together as fit to be beaten. A man who cites that verse to beat his wife is doomed to perdition. Rama did not only not beat his wife, but never even sought to displease her. Tulsidas simply inserted in his poem a proverb current in his days, little dreaming that there would be brutes justifying beating of their wives on the authority of the verse. But assuming that Tulsidas himself followed a custom which was prevalent in his days and beat his wife, what then? The beating was still wrong. But the *Ramayana* was not written to justify beating of wives by their husbands. It was written to depict Rama, the perfect man, and Sita the ideal wife, and Bharata the ideal of a devoted brother. Any justification incidentally met with therein of vicious customs should therefore be rejected. Tulsidas did not write his priceless epic to teach geography, and any wrong geography that we happen to to come across in *Ramayana* should be summarly rejected.

Let us examine the *Gita* in the light of these observations. Self-realization and its means is the theme of the *Gita*, the fight between two armies being but the occasion to expound the theme. You might, *if you like*, say that the Poet himself was not against war or violence and hence he did not hesitate to press the occasion of a war into service. But a reading of the *Mahabharata* has given me an altogether impression. The poet Vyasa has demonstrated the futility of war by means of that epic of wonderful beauty. What, he asks, if the Kauravas were vanquished? And what if the Pandavas won? How many were left of the victors and what was their lot? What an end Mother Kunti came to? And where are the Yadawas today?

Where the description of the fight and justification of violence are not the subject-matter of the epic, it is quite wrong to emphasize those aspects. And if it is difficult to reconcile certain verses with the teaching of non-violence, it is far more difficult to set the whole of the *Gita* in the framework of violence.

The poet when he writes is not conscious of all the interpretations his composition is capable of. The beauty of poetry is that the creation transcends the poet. The Truth that he reaches in the highest flights of his fancy is often not to be met with in his life. The life story of many a poet thus belies his poetry. That the central teaching of the *Gita* is not *himsa* but *ahimsa* is amply demonstrated by the subject begun in the second chapter and summarized in the concluding 18th chapter. The treatment in the other chapters also supports the position. *Himsa* is impossible without anger, without attachment, without hatred, and the *Gita* strives to carry us to the state beyond *sattwa*, *rajas* and *tamas*, a state that excludes anger, hatred etc. But I can even now picture to my mind Arjuna's eyes red with anger everytime he drew the bow to the end of his ear.

It was not in a spirit of *ahimsa* that Arjuna refused to go to battle. *He* had fought many a battle before. Only this time he was overcome with false pity. He fought shy of *killing* his own kith and kin. Arjuna never discussed the problem of killing as such. He did not say he would kill no one, even if he regarded him as wicked. Shri Krishna knows every one's innermost thoughts and he saw through the temporary infatuation of Arjuna. He therefore told him: 'Thou hast already done the killing. Thou canst not all at once argue thyself into non-violence. Finish what thou has already begun.' If a passenger going in a Scotch Express gets suddenly sick of travelling and jumps out of it, he is guilty of suicide. He has not learnt the futility of travelling or travelling by a railway train. Similar was the case with Arjuna. Non-violent Krishna could give Arjuna no other advice. But to say that the *Gita* teaches violence or justifies war, because advice to kill was given on a particular occasion, is as wrong as to say that *himsa* is the law of life, because a certain amount of it is inevitable in daily life. To one who reads the spirit of the *Gita*, it teaches the secret of non-violence, the secret of realizing the self through the physical body.

And who are Dhritarashtra and Yudhishthira and Arjuna? Who is Krishna? Were they all historical characters? And does the *Gita* describe them as such? Is it true that Arjuna suddenly stops in the midst of the fight and puts the question to Krishna, and Krishna repeats the the whole of the *Gita* before him? And which is that *Gita*—the *Gita* that Arjuna forgot after having exclaimed that the infatuation was gone and which he requested Krishna to sing again, but which he could not, and which therefore he gave in the form of *Anugita*?

I regard Duryodhana and his party as the baser impulses in man, and Arjuna and his party as the higher impulses. The field of battle is our own body. An eternal battle is going on between the two camps and the Poet Seer has vividly described it. Krishna is the Dweller within, ever whispering in a pure heart. Like the watch the heart needs the winding of purity, or the Dweller ceases to speak.

Not the actual physical battle is out of the question. To those who are innocent of non-violence, the *Gita* does not teach a lesson of despair. He who fears, who saves his skin, who

(Continued on next page)

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

fifty years ago...

July 1910

NATAL INDIAN SCHOOL VACATIONS

(From "The Indian Opinion" July 2nd, 1910)

ST. AIDAN'S Training College for Indian teachers is pleasantly situated at Sydenham, on rising ground overlooking a beautiful valley occupied by Indian farmers and gardeners. The site is an ideal one for a college and school. To this school in a garden our representative journeyed on Saturday last to witness the annual Prize Distribution and Concert. Leaving the Musgrave Road and avoiding the high road, the way leads along shady footpaths of sand, passing by beautiful gardens, stately villas and the more humble dwellings of the Indians. Getting over the ridge of the Berea, a magnificent panorama of the surrounding country from Malvern to the Inanda Hills comes suddenly to view; whilst immediately below are the well-cultivated gardens of bananas, oranges and mangoes and the luxuriant growth of palms and other wild tropical plants.

Arriving at the College, the proceedings had commenced and the hall was packed to the doors with students of the College, the boys and girls attending the various schools attached to the mission, and the parents and friends. The Lord Bishop of Natal, the Right Rev. F. S. Baynes, had kindly consented to present the prizes, a pleasant duty he has performed on more than one previous occasion. Amongst the visitors present, besides the Bishop, were the Revs. Hodson, Hugh Jones, and S. P. Vedamuthoo, Mr Oldham, Rev. and Mrs Baillie and others.

The new Principal (Rev. A. A. Baillie) presented a very satisfactory report of the work done in the college and schools, and laid stress on the great need for a new girls' school, the present one being in a bad condition and utterly inadequate for the requirements.

A very interesting programme of singing, recitations, and dialogues was presented by the young people, great credit being due to the Headmaster, Mr Koilpillai, for the way in which the boys had been trained.

The Bishop, in his address, congratulated the students and the staff on their good work. Referring to the need of a new girls' school, he said that the present one had been condemned by the Government, and he made an earnest appeal for funds to enable the Mission to provide a suitable building.

The college prizes were handsome and numerous, rewarding proficiency in Science, Mathematics, Languages, Method, English, etc. The scholars of the Lower Schools also received prizes for Good Conduct, and General Progress as also for the usual English subjects. Scripture prizes were distributed to the scholars of the Boys' School, Infants' School, St. Aidan's Mixed School (Durban), and St. Aidan's Mission School (Cato Manor). What seemed to be a serious omission was the absence of any prize for proficiency in the Indian languages. The Headmaster is a Tamil man; the Headmaster of the Lower School (Mr Beethasee Maharaj) comes of the Hindi section; and yet there appears to be no attempt to teach the Tamil and Hindi children something of their own Mother-tongue. This is a mistake and should be remedied by the Managers of the St Aidan's Mission who are doing such excellent work in the education of the Indian children of this Colony.

Transvaal News Item

The Tolstoy or Passive Resistance Farm continues to make steady progress. Building operations are going on apace. Indian carpenters have decided to give so much of their time free of charge. Those who could not do so have decided to give 12/- each. The carpenters are to be congratulated upon their wise resolve. If the same spirit were to animate the others, the expense of the campaign would be considerably reduced. Messrs Cachalia, Aswat, Imam Saheb, Fancy and Coovadia are working enthusiastically in the matter. I hope that the merchants and others will come forward with their gifts and thus, without much effort, materially aid those who are fighting for them.

(Continued from previos page)

yields to his passions, must fight the physical battle whether he will or no; but that is not his *dharma*. *Dharma* is one and one only. *Ahimsa* means *moksha*, and *moksha* is the realization of Truth. There is no room here for cowardice. *Himsa* will go on eternally in this strange world. The *Gita* shows the way out of it. But it also shows that escape out of cowardice and despair is not the way. Better far than cowardice is killing and being killed in battle.

If the meaning of the verses quoted by the correspondent is not clear, I must confess my inability to make it so. Is it agreed that that the Almighty God *is* the Creator, Protector and Destroyer and ought to be such? And if He Creates, He has undoubtedly the right to destroy. And yet He does not destroy because He does not create: His law is that whatever is born must die, and in that lies His mercy. His laws are immutable. Where should we all be if He changed them capriciously?

—*Young India, 12-11-'25*

DRY RED CHILLIES

No. 1 Mixed Grade Dry Red Chillies. Nett 30lb Bag 45/-.

Any amount obtainable for Cash.

Write for Grain Bags and Sugar Pockets.

MAARMANS (Pty) Ltd.
Box 26. Phone 128.
BRITS. Transvaal.

Phone 835-6786 P. O. Box 1549.

MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

RECORDS NOW CHEAPER
ORDER NOW AT REDUCED RATES
AMAR DEEP / QAIDI "911 — **7/6 Each** Plus 3d Tax. — KALAYANA PARISU / BAAP BETE
HINDI: Kanhaiya, Minister, Anari, Madhumati, Do Behen, Flying Ranee, Doctor "Z", Do Ustad. QUWALI: Ismail Azad, Yusuf Azad, Talat Mahmood. TAMIL: Pathi Bakhti, Anbu Engay
Make your selection of any single records from any sets
MAIL ORDER MUST ACCOMPANY 4/- DEPOSIT
—CASH ON DELIVERY—
DURBAN WELCOME DISTRIBUTORS,
Specialists in Tamil, Telugu, Quwali & Hindi Records
2 Ajmeri Arcade (off 141a Grey St. & 50 Cathedral Road)
P.O. Box 1574 DURBAN Phone 67882

Cable & Tel. Add. HARGVAN. Phone 29368

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.
Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12/6 each F.O.R. Durban
Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. " "
Fresh First Grade Garlic 2/- " "
Cash with order only.
P. O. BOX 1250.
155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

Printed and published by Mrs. Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

No. 26—Vol.-LVIII.

FRIDAY,

1st July, 1960

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 4d.

INDIAN OPINION

ઈન્ડિયન

ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

★

પ્રેમને લીધે જગત દુઃખી થાય છે એ ખરું? પણ પ્રેમ વગર તે તેના કરતાં પણ વધુ દુઃખી અને વેરાણ શું નહીં થાય?

★

પુસ્તક ૫૮ મું—અંક ૨૬ | તા. ૧ જુલાઇ, ૧૯૬૦. | છુટક નકલ પે. ૪

રંગદ્વેષ ફીકસબર્ગને ગૂંગળાવી રહી છે

બસુટુલેન્ડના હદ પાસે આવેલું ફીકસબર્ગ શહેર નાશને આરે આવી ઉભું છે. ત્યાંનો વેપાર તદ્દન પડી ભાંગ્યો છે. પ્રોટેક્ટોરેટના આફ્રિકનોને શહેરમાં દાખલ થવાની મનાઇ હોવાથી, દર મહિને વેપારીઓ ૧૦,૦૦૦ પૌંડનું નુકશાન ભોગવે છે. તેઓનું કહેવું છે, "સરકારે રંગદ્વેષની નીતિથી અમને આર્થિક ગૂંગળામણમાં નાખી દીધાં છે."

● ચાર ગરાજો *(Garages)* અને કેટલીક દુકાનો બંધ થઇ ગઇ છે.

● થોડાંક મકાનો સુધરાઇની કિંમત કરતાં, કે ઓછી કીંમતે વેચાઇ ગયા છે.

● અમુક છુટ જેવી કે આફ્રિકનોને અમુક સમયે શહેરમાં આવવાની પરવાનગી હોવાં છતાં, તેઓ હવે ફીકસબર્ગમાં ખરીદવા માંગતા નથી.

● બસુટુલેન્ડમાં હીંદી અને આફ્રિકન વેપારીઓ હવે સારો માલ જેવો ફીકસબર્ગમાં મળતો હતો તેવો સંગ્રહ કરે છે તેથી વેપાર આ તરફ ફર્યો છે.

● રોકડ વેપાર બંધ થઇ ગયો હોવાથી વેપારીઓ અમુક હદ સુધીજ ખેડુતોને ઉધાર આપે છે. આથી ફીકસબર્ગના વેપારીઓ અને ખેડુતો ગૂંગળાઇ રહ્યા છે.

આવી પરિસ્થિતિ ઉભી કેવી રીતે થઇ તેનો ઈતિહાસ જાણવા જેવો છે. ૭ વરસ ઉપર અમુક ગોરાઓએ ફરીયાદ કરી કે બસુટુલેન્ડના આફ્રિકનો શહેરના રસ્તાઓમાં ફરે છે, અને બસમાંથી સુમાર વગરના આફ્રિકનો શહેરના મુખ્ય રસ્તાઓમાં ઉતરે છે. અને તેઓએ ડાહ્યા કરી "અમને ગોરી ફીકસબર્ગ જોઇએ છે." એવો એક ખરડો તઇયાર થયો અને શહેરમાં વહેંચાયો. શહેરની ૩,૫૦૦ની વસ્તીએ એના ઉપર સહી કરી અને આજે એજ વસ્તી "હાથે કર્યાં હૈયે વાગે" એવી પરિસ્થિતિમાં મૂકાઇ છે.

તે વખતે તેઓને એની ખબર નહતી કે સોનાની ખાણોમાંથી કામ કરી પાછા ફરતાં આફ્રિકનોના ગજવા ગરમ હતા, અને તેઓ કેવળ ખરીદવા માટે જ આ શહેરના વેપારી રસ્તામાં ઉતરતાં હતાં. આજે એ વેપાર તેઓએ ખોયો છે.

શહેરના ગોરાઓએ અરજી ઓરંજ ફ્રી સ્ટેટના એડમીનીસ્ટ્રેટર ઉપર મોકલી, અને તે છેવટે ડૉ. ફરવુઅર્ડ જે તે વખતે નેટીવ એફેર્સના પ્રધાન હતાં તેમના હાથમાં જઈ પડી. ડૉ. ફરવુઅર્ડે ફીકસબર્ગની મુલાકાત લીધી અને ત્યાંની વસ્તીને જણાવ્યું કે "ફીકસબર્ગને ગોરી ફીકસબર્ગ બનાવવામાં આવશે."

આ પછી વેપારી રસ્તાઓમાંથી આફ્રિકનો માટેના 'બસ સ્ટોપ્સ' કાઢી નાંખવામાં આવ્યા, અને શહેરમાં આવતાં આફ્રિકનો ઉપર અમૂક મનાઇ હુકમો મૂકાયા. વેપાર માટે સવારે નવથી બપોરના ત્રણ વાગ્યા સુધીનો સમય અપાયો. આ સમયની આગળ યા પછી કોઇ પણ આફ્રિકનો શહેરમાં મળતાં તેઓની ધરપકડ થતી અને દંડ થતો. આથી આફ્રિકનો આ શહેરમાં વેપાર કરતાં બંધ થયાં. ફીકસબર્ગના અમુક ગોરાઓનું કહેવું એમ છે કે હવે કાંઇ બને એમ નથી. સરકાર પાસે ફરીયાદ કરવાથી કંઇ ફેર પડવાનો નથી, કારણ કે સરકાર આવી ફરીયાદ પ્રત્યે બહેરાં કાન કરે છે.

આ છે ફીકસબર્ગની પરિસ્થિતિ. એ તો એક નાનું શહેર છે. પરંતુ આખા દક્ષિણ આફ્રિકામાં આવી નીતિ અખત્યાર થાય તો ગોરાઓનું શું બનશે? આફ્રિકનો હવે સ્વમાન શું ચીજ છે તે સમજતાં થયા છે. અને તેઓ પોતાના સ્વમાન ખાતર શહીદ થતાં પણ શીખ્યાં છે. એનો દાખલો તાજેતરનો છે—શાર્પવીલ, લાંગા અને ન્યાંગા.

મહારાષ્ટ્ર દુકાળના દિનો સંભારે!

મહારાષ્ટ્ર રાજ્યે એના પોતાના રાજ્યના ભાગોમાંથી ગુજરાતના ભાગોમાં અનાજ જાય એ સામે પ્રતિબંધ મુકયો છે એવા સમાચારથી મને આશ્ચર્ય થયું. હું આશા રાખું કે આ સમાચાર સાચા ન હોય. આ કૃત્ય માનવતાવિહોણું છે. મને અત્રે એક વાત યાદ આવે છે. હૈદ્રાબાદ વ્યાપારી સંસ્થાની એ વાત છે. હૈદ્રાબાદમાં ખુબ ખુબ અનાજ હતું. આ વેળા મહારાષ્ટ્રના ભાગોમાં દુકાળ હતો અને અનાજની ખેંચ હતી. આ વેળા આ સંસ્થાએ મહારાષ્ટ્રના ભાગો ગારજ, સાંગલી, અકકલકોટ વગેરે ભાગોને જુવાર, બાજરી વગેરે અનાજ જોઇએ તેટલું પહોંચાડયું હતું. મહારાષ્ટ્ર આ વાત યાદ રાખશે?

વેપારી ચેમ્બર તરફથી ગુજરાત રાજ્યના ગવર્નરના માનમાં યોજાયેલા સમારંભમાં રાજ્યપાલ શ્રી મેંહદી નવાઝ જંગે તા. ૧૫મીના ઉપરના શબ્દો ઉચ્ચાર્યાં હતા અને જણાવ્યું હતું કે ખાધવાળા વિસ્તારમાં અનાજ પહોંચાડવું એ ધર્મ છે. જે ઉદારતા ને સહાનુભૂતી હૈદ્રાબાદે બતાવ્યાં તેનો ખ્યાલ આવવો જોઇએ. પડોશી રાજ્ય છે. કાલે મારે જરૂર પડે તો બીજે દિવસે તમારે જરૂર પડે અને કોને કયારે કેટલી જરૂર પડશે તે કોણ જાણે છે?

—કમ્પાલાની છુપી પોલીસે યુગાન્ડા પીપલ્સ કોંગ્રેસની વડી કચેરી પર છાપો મારી કેટલાંક કાગળિયાં જપ્ત કર્યાં છે, અને કોંગ્રેસના વહીવટી મંત્રીની પુછપરછ કરી હતી.

એક અધિકારીએ જણાવ્યું છે કે કોંગ્રેસના નામે પ્રસિદ્ધ થયેલ એક વાંધાજનક પત્રિકા અંગે તપાસ થઇ રહી છે.

તંત્રીને પત્ર

કન્યા દાન શા માટે?

અમને એક વયોવૃદ્ધ ભાઈ જેઓ સમાજના કાર્યોમાં સારો રસ ધરાવે છે એને પ્રશ્ન પુછયો છે કે; "કન્યા એ શું દાન કરવા લાયક વસ્તુ છે? શા માટે કન્યા દાન એ શબ્દ વપરાય છે? આપણે દિકરીને ભણાવીએ ગણાવીએ અને મોટી કરી પરણાવીએ. પછી પરણાવતી વખતે દાન શા માટે કરવું પડે?"

અમે વાંચકોને આ પ્રશ્નનો જવાબ આપવા અરજ કરીએ છીએ.

શ્રી નહેરૂ કછોલીના મુલાકાતે

શ્રી નહેરૂએ શ્રીમાન નગદીના આમંત્રણને માન આપી કછોલી ગામની મુલાકાત લીધી હતી. શ્રીમાન નગદી જ્યારે ભારતના પ્રવાસે ગયા, ત્યારે શ્રી નહેરૂને કછોલી આવવા માટે આમંત્રણ આપ્યું હતું. શ્રી નહેરૂએ આ વૃદ્ધ સાહસિક વેપારી જેઓ પૂ. બાપુજી સાથે આ દેશમાં સત્યાગ્રહની લડતમાં ભાગ લીધો હતો તેમને આ આમંત્રણનો સ્વીકાર કરતાં ખાતરી આપી હતી કે તેઓ કછોલી ગામે જરૂરથી આવશે.

આ આમંત્રણને માન આપી શ્રી નહેરૂ કછોલી ગયા હતા. ત્યાંના બધા મુસ્લીમ ભાઇઓએ શ્રી નહેરૂને માન સહીત આવકારી સત્કાર કર્યો હતો. શ્રી નહેરૂએ શ્રીમાન નગદીને મળ્યા બદલ આનંદ વ્યક્ત કર્યો હતો, અને કહ્યું હતું કે દક્ષિણ આફ્રિકાની રંગદ્વેષની નીતિ થોડાં વરસોમાં બદલાશે; અને હીંદીઓની પરિસ્થિતિ દક્ષિણ આફ્રિકામાં સુધરશે.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૧ જુલાઈ, ૧૯૬૦.

ઉન્નત આફ્રિકા અને ગોરાઓનો ભય

આફ્રિકાના રાષ્ટ્રો જેમ જેમ સાંસ્થાનિક બેડીઓને ખંખેરી પ્રજાસત્તાક રાજ્ય તરફ ફરે છે, તેમ તેમ તેઓ ધારાસભામાં બંધારણીય ભૂલો કર્યે જાય છે અને દક્ષિણ આફ્રિકાની ગોરી પ્રેસ તરત જ એ ભૂલોને પકડી આફ્રિકનોની ઠઠ્ઠા મશ્કરી કરી, તિરસ્કારની નજરે જુએ છે. પણ તેઓ એ ભૂલી જાય છે કે પશ્ચિમની લોકશાહી ધારાસભા અને બંધારણીય સરકાર, ઘણા વરસોના અનુભવ ઉપર રચાયેલી છે. પશ્ચિમના દેશો આજની બંધારણીય પરિસ્થિતિએ કેવી રીતે આવ્યા, તેનો ખ્યાલ તેઓએ જે કટોકટીનઃ માર્ગ પસાર કર્યો એ ઉપર દ્રષ્ટિ કરતાં, તરતજ જણાય આવે છે. યુરોપ અને અમેરીકાના દેશો લોકશાહી રાજ્યના સર્વોચ્ચ સ્થાને પહોંચ્યા પહેલાં ઘણી માંહે માંહેની લડાયો અને મુશ્કેલીઓમાંથી પસાર થયા છે. એજ રીતે આફ્રિકાના રાષ્ટ્રો પણ પોતાની સરકારી નીતિ સર્વોચ્ચ બનાવ્યાં પહેલાં ઘણી ભૂલો કરશે જેનાથી દક્ષિણ આફ્રિકાની ગોરી ચામડી આનંદિત બનશે. ગોરી સત્તા જેણે આફ્રિકનોનો લાભ સો વરસ સુધી લીધો, તેણે સંસ્થાનો અને આધાર રાખનારાઓ માટે આર્થિક કે બંધારણીય, કંઇજ કર્યું નથી. તેઓ આફ્રિકામાં પોતાનો સ્વાર્થ અને ઉન્નતિ માટે જ પડી રહ્યાં હતાં. હવે આફ્રિકન રાષ્ટ્રો ગુલામીની બેડી ખંખેરી નાંખી સંજોગોને આધીન બની પ્રયત્ન અને ભુલોની કપરી શાળામાં એ બધું શીખતાં થયા છે. દક્ષિણ આફ્રિકાની ગોરી પ્રેસ આ ભુલોને મોટું સ્વરૂપ આપે છે, તે શું પોતાના ભાવિની ચિંતાને લઇ તો નથી કરતાં ને! સ્વતંત્ર બનેલાં આફ્રિકન રાષ્ટ્રો રંગદ્વેષની નીતિને વખોડવામાં પાછી પાની કરી નથી. એડીસ અબાબાની સમિતિમાં આ એક વિષય ઉપર બિલકુલ મતભેદ ન હતો, અને આજ એક વિષયને આવતી યુનાઇટેડ નેશન્સની એસેમ્બલી સમક્ષ લાવવા માટે બધા જ આફ્રિકન રાષ્ટ્રો એક મત થયા હતાં. દક્ષિણ આફ્રિકામાં છેલ્લી હદે પહોંચેલા ગોરાઓ કંઈ કરે યા કરવા ના પાડે, પરંતુ દરેક વર્ણના અને રાજદ્વારી મતના સમજુ માણસો તો સમજી ચૂકયાં છે કે સ્વાતંત્ર્ય પામતાં આફ્રિકન રાષ્ટ્રો કેપથી કેરો સુધી ફેલાશે. આજ ગોરી વર્ચસ્વની પાયમાલીની નીશાની છે. આ વસ્તુને અપમાનો પણ ઢાંકી શકે એમ નથી.

કોયડાનો ઉકેલ

મુશ્કેલ ને અસ્પષ્ટ કોયડાઓના ચોખ્ખાચટ ઉકેલ લાવવા જે લોકો પોતાના માનસ અને ઘડતરને કારણે તત્પર બનતા હોય છે, હરકોઇ વિદેશી સત્તા પડકાર ફેંકે ત્યારે લડી લેવા જે લોકો તઇયાર થઇ જતા હોય છે, તેઓ હંમેશા સાચા નથી હોતા. બીજી બાજુ, મસ્તક નીચું ઢાળીને ધીરજપૂર્વક ને શ્રદ્ધાભેર શાંતિમય સમાધાન શોધવાનું જેમનું વલણ હોય છે, તેવા લોકો હમેશા ખોટા હોતા નથી. ઉલટાના, મોટે ભાગે તેઓ જ કદાચ સાચા હોય છે. ધીરજ અને સતત શુભનિષ્ઠાને કારણે કેટલાં યુદ્ધો નિવારી શકાયાં છે! આગઝરતી વાણી ઉચ્ચારનારાઓએ કેટલી લડાઇઓ પ્રગટાવી છે! જેને પરિણામે યુદ્ધો પેદા થયાં તેવી કેટકેટલી ગેરસમજણો સંયમને કારણે નિવારી શકાઇ હોત! એવું પણ કેટલી બધી વાર બન્યું છે કે એકબીજા દેશો વચ્ચે ખૂનખાર જંગ ખેલાયા હોય ને પછી, થોડા વરસોને અંતે, તેઓ મિત્રો જ નહિ પણ સાથીઓ સુદ્ધાં બની ચુકયા હોય!

—'ગેધરિંગ સ્ટોર્મ.'

✻ સેવાગ્રામની ટેકરી જુએ છે ✻

સેવાગ્રામની ટેકરી ઉભી ઉભી જુએ છે, આ આશ્રમ! એનાં મકાનોમાં તો ઝાઝો ફેરફાર થયો નથી. આ આદિનિવાસ, ને આ અંતિમનિવાસ ગાંધીજી વર્ધા હતા ત્યારે મીરાબેન એમને અહીં તેડી લાવેલાં. મીરાંબેને તો તે પહેલાં અને ત્યાર પછીયે અનેક ઘર બદલ્યાં, પણ અખંડ ફરતાં છતાં ગાંધીજીનો આશ્રમ તો સાબરમતી પછી આ જ બન્યો ને છેવટ સુધી આ જ રહ્યો. બાપુ કુટીર. આ બે ઓરડા અને બે ઓશરીની વચ્ચે ભારતનો ઇતિહાસ નવો ઘાટ પામ્યો છે. અહીં બેસી બાપુએ લોર્ડ લોથિયન, તાઇ ઇંતાઓ, જવાહર, રાજાજી કે રામમનોહર જેવા સાથે મંત્રણાઓ કરી છે, અને અહીં જ બેસી એમણે, એટલી જ ગંભીરતાથી પોતાના વહાલા આશ્રમ વાસીઓના પ્રશ્નો ઉકેલ્યા છે. કોણે આજે એનિમા લેવી જોઇએ, કોણે ખજુરની એક પેસી વધારે ખાધી, બ્રહ્મચર્યનું વ્રત પાળવામાં કોને કેવી મુશ્કેલી પડી, કઇ ઘંટી હલકી ફરે છે ને કઇ ભારે, કચરાના ડબ્બામાં કયા ફેરફાર કરવા લાયક છે વગેરે પ્રશ્નો બાપુએ પોતાના પ્રશ્નો બનાવ્યા છે.

મા અભદ્ર બોલશો કદી,
મા અભદ્ર સાંભળો કદી,
મા અભદ્ર જોશો કદી.

નો મંત્ર આતા ત્રણ ચીની વાંદરાઓ બાપુની જમાએ જેમ રહેતા હતા તેમના તેમ મૂકેલા છે. બાપુનાં ભીંતો પરનાં સુવાકયો, એમની માળા, એમનાં પુસ્તકો—બધાં એમનાં એમ ગોઠવેલાં છે. એ કુટીના દરવાજા આગળ પેલો નમ્રનતભાવે બેઠો છે તે હરિ. મહાદેવભાઇનું કામ કરવામાં એણે દિવસરાત જોયાં નથી. એની ઉમ્મરના બીજા અનેક વધારે પગારની શોધમાં આમતેમ ઉપડી ગયા છે. પણ હરિ બાપુની સેવામાં ત્યાં જ બેઠો છે.

આ પાસેની ખોલીમાં કનુભાઇ બેસતા. દિવસરાત એમનું ટાઇપરાઇટર ટપટપ ટપટપ ચાલતું જ હોય અને તે બંધ થાય ત્યારે કેમેરા એમના હાથમાં હોય.

બાપુનો મહાદેવ

પેલો મહાદેવનિવાસ. સેવાગ્રામ આશ્રમમાં આવનારાઓમાં મહાદેવભાઇનો નંબર પાછળનો. પહેલાં એ મગનવાડીમાં બાપુનો જ્યાં મુકામ હતો ત્યાં જ રહેતા. બાપુના તે વખતના એ ટપાલી. રોજ સવારે ટપાલ લઇને સાડાપાંચ માઇલ સેવાગ્રામ જાય અને બપોર પછી પાછા આવે. કોઇક વાર બે ફેરા પણ થાય. જતાં આવતાં ગીતાનો પાઠ કરે, અને રવિવારે બાબલો સાથે હોય તો એને સંસ્કૃતના શ્લોકો મોઢે કરાવવા પ્રયત્ન કરે એમ કહેવું જ બરાબર છે કારણ બાબલો એ શ્લોકો મોઢે ન કરવા એનાથી બનતા પ્રયત્નો કરતો! વર્ધાની ગરમીમાં રોજ ૧૧ ને કોઇક વાર ૨૨ માઇલ ચાલીને જ મહાદેવભાઇએ પોતાની તબિયત બગાડી. ગરમી એમનાથી સહન ન થાય; માથે ચક્કર આવે ને આંખે અંધારાં આવે. બાપુએ કહ્યું 'બિડલાજી સાથે નાશિક જાઓ, હવાફેર કરવા.' પણ બાપુ છેલ્લા-કપરા આંદોલનની વાત કરે છે, ત્યારે એમને મુકીને શે જવાય? મહાદેવે આનાકાની કરી, પણ છેવટે બાપુની આજ્ઞાને માથે ચડાવી જવા તઈયાર થયા. રસ્તે વર્ધા સ્ટેશને જ ચક્કર આવ્યાં ને મહાદેવ અટક્યા. આ બાજુ બાપુને આ સમાચાર ટેલીફોન દ્વારા સેવાગ્રામમાં મળ્યા. એટલે તેઓ આકુળવ્યાકુળ થવા લાગ્યા. અર્ધા કલાકમાં તો ત્રણ વાર ફોન કરાવ્યા કે મહાદેવ કેમ હજી આવ્યા નહીં. એ એમનો મૌનનો દિવસ હતો. બધી વ્યાકુળતા કાગળની ચબરખી ઉપર ચીતરાતી હતી. અંતે સિવિલ સર્જન મહાદેવને લઇને આવ્યા. મગનલાલ ગાંધીનાં મૃત્યુ પછી પહેલી વાર બાપુએ મૌન તોડયું: 'કાં મહાદેવ, કેમ છે?' મહાદેવની આંખમાં ઝળઝળિયાં હતાં. એ કહે: 'સ્ટેશને ચક્કર આવી ગયાં. મેં વિચાર કર્યો કે મરવું તો આપના ખોળામાં માથું મુકીને જ મરવું છે, એટલે પાછો ફર્યો.'

એમની એ ઇચ્છા થોડા મહિનાઓ પછી આગાખાંના મહેલમાં પુરી થઇ.

બ્રીટીશ રાજતંત્રનો મળેલો વારસો

મલાયાના વડા પ્રધાન મી. ટુન્કુ અબ્દુલ રહેમાને ઓક્સફર્ડમાં વિદ્યાર્થીઓની સભામાં ભાષણ કરતાં જણાવ્યું હતું કે મલાયામાં બ્રીટીશ રાજતંત્રે સુખ અને આબાદીનો વારસો આપેલો છે અને તેને પરિણામે સ્થાયી અને સંગીન તંત્ર મળ્યું છે.

સાઉથ આફ્રિકાની બાબતમાં મી. ટુન્કુએ જણાવ્યું હતું કે ક્રૂરતાની એ પરાકાષ્ઠા છે કે સાઉથ આફ્રિકા જેવો દેશ કોમનવેલ્થમાં છે. કોઇપણ એક જાતિને સર્વોપરી બનાવવાનો કે બની બેસવાનો કોઇ દૈવી હકક છે જ નહિ.

ભેટ

ભગાભાઇ મકનજીના પુણ્યાર્થે

જોબર્ગ ૫-૫-૦

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

કોંગ્રેસજનો સામેના આક્ષેપોની તપાસ

કોંગ્રેસ પ્રમુખ શ્રી સંજીવ રેડીએ તા. ૧૪મીના દિલ્હી ખાતે પત્રકાર પરિષદમાં બોલતાં જાહેર કર્યું હતું કે, જવાબદાર કોંગ્રેસ સભ્યો દ્વારા સત્તાનો દુરૂપયોગ થવાના આક્ષેપોની તપાસ કરવા માટે સારી પ્રતિષ્ઠા ધરાવતી જાહેર ક્ષેત્રની વ્યક્તિઓની એક સમિતિ, નીમવામાં આવશે. કોંગ્રેસ પ્રમુખે એમ પણ જાહેર કર્યું હતું કે, મધ્યસ્થ તેમજ રાજ્ય સરકારોના કોંગ્રેસ પક્ષના પ્રધાનો અને સંસદ અને રાજ્ય વિધાન મંડળોના કોંગ્રેસ પક્ષના સભ્યોએ હવેથી પોતાની અસંક્યામતો, આવક અને ખર્ચ બતાવતાં વાર્ષિક નિવેદનો મારી સમક્ષ (કોંગ્રેસ પ્રમુખ સમક્ષ) રજુ કરવાં પડસે. અને તે જે વ્યકતી જોવા ઇચ્છે તે જોઇ શકશે.

કોંગ્રેસ પ્રધાનની જાહેરાત

વધુમાં તેઓએ જણાવ્યું હતું કે, કોંગ્રેસ કારોબારીએ પૂના ખાતે નિર્ણયો કર્યો હતા. કે, સત્તાના દુરૂપયોગના આક્ષેપોની તપાસ માટેનું તંત્ર કાયમી રહેશે, અને લગભગ બે અઠવાડિયામાં આ તપાસ માટે નિમાનાર 'પેનલ'ના સભ્યોની નામાવલિ તૈયાર થઇ જશે.

એક સવાલના જવાબમાં કોંગ્રેસ પ્રમુખે કહ્યું હતું કે, તપાસ સમિતિના સભ્યો કોંગ્રેસી જ હોવા જોઇએ એવું કંઇ નથી. અથવા, આ સમિતિના સભ્યો ન્યાયધીશો જ હોય એમ પણ નથી. અમે એટલું જ ઇચ્છીએ છીએ કે, આ સમિતિ પર નિમાય તે વ્યક્તિઓની પાછળ કંઇક રાજકીય પાર્શ્વભૂમિકા હોવી જોઇએ. અને સૌથી મોટી વાત તો એ છે કે, તેમની તરફ માનની દષ્ટિએ જ જોવાતું હોય.

આ તપાસ સમિતિના સભ્યોની સંખ્યા વિષે શ્રી રેડીએ જણાવ્યું હતું કે, શરૂઆતમાં પાંચથી છ સભ્યો આ 'પેનલ' પર રહેશે. પણ જો જરૂર પડશે તો વધુ સભ્યોની નિમણુંક પણ કરવામાં આવશે.

કોંગ્રેસ પ્રમુખે જણાવ્યું હતું કે, આ તપાસ સમિતિ અમે સાંથી કોંગ્રેસીઓની વિરૂદ્ધ ફરિયાદો આવતાં તપાસ કરશે. આ ફરિયાદો અંગે હું કાનુની દષ્ટિબિન્દુ ધારણ નહિ કરૂં. જો મને લાગે કે, અમુક કોંગ્રેસીનું અમુક પગલું ગેરવાજબી છે—પછી કાયદાની દષ્ટિએ તે ખરાબ હોય કે ન હોય—તો હું એ બાબત તપાસ સમિતિને સોંપું.

જેઓ દોષિત પુરવાર થાય તેમની સામે પક્ષ શું પગલાં લેશે એ સવાલના જવાબમાં શ્રી રેડીએ કહ્યું કે, દોષના સ્વરૂપ પરજ પગલાંનો આધાર રહે છે. બધાજ કોંગ્રેસીઓ ખરાબ નથી એ બતાવવા માટે આ પગલું લેવામાં આવે છે. જેઓ ખરાબ છે તેમને ભલે વખોડવામાં આવે પણ સામાન્ય રીતે કોંગ્રેસીઓ પ્રમાણિક નથી એવા અપાટા નુકસાનકારક છે. આથી આખા દેશનું વાતાવરણ બગડી રહ્યું છે.

કોંગ્રેસ પ્રમુખ શ્રી સંજીવ રેડીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે કોંગ્રેસ પાર્લામેન્ટરી બોર્ડ, કનૌસ ખુન કેસમાં પંજાબના મુખ્ય પ્રધાન સરદાર પ્રતાપસીંગ કૈરોન સામે જે ટીકા કરવામાં આવી છે તેની તપાસ કરશે.

એને પાર્લામેન્ટરી બોર્ડ એ કેસના ચુકાદાના તમામ અંગો જોઇ તપાસી બરાબર વિચારણા કરશે.

અકાલીઓની પંજાબી સુબા અંગેની માંગણી સંબંધમાં પ્રશ્ન થતાં, તેમણે જણાવ્યું હતું કે પોતાની માંગણી ધપાવવા માટે ગુરૂદ્વારોનો થઇ રહેલો ઉપયોગ એમ બતાવે છે કે હવે એને ભાષા જોડે કોઇ સંબંધ રહ્યો નથી. પંજાબના તમામ લોકોને સુબો જોઇતો નથી.

વધુમાં અખિલ હિંદ મહાસમિતિએ નિર્ણય લીધો છે કે હવે કોઇ નવાં રાજ્યો રચાશે નહિ અને એનો આ નિર્ણય અંતિમ છે.

પો. બો. ૫૩૯૦ —○— ટેલીફોન ૩૩-૫૯૨૦

ટેલીગ્રાફ એડરેસ: "ભગતકો"

ભગત બ્રધર્સ (પ્રો) લી.

૧૪ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ.

હોલસેલ અને રીટેઇલ મર્ચન્ટ અને ઇમ્પોર્ટર્સ

ખાસ કરીને હમારે ત્યાં ઇન્ડિયન અને ઇંગ્લીશ ગ્રોસરી, માથામાં નાંખવાના જાત જાતના દેસી તેલો, સ્ટેનલેસ સ્ટીલ, પીત્તળના અને એલ્યુમીન્યમના વાસણો-કાચ અને પ્લાસ્ટીકની બંગડીઓ—કેરમબોર્ડ અને સ્ટ્રાઇકર તથા બીજી અનેક દેશી ચીજો કીફાયત ભાવથી મળશે.

મહાસત્તાઓને ફરી ભેગા થવુંજ પડશે

મહાસમિતિમાં આંતરરાષ્ટ્રીય પરિસ્થિતિ વિષે બોલતાં વડા પ્રધાન શ્રી જવાહરલાલ નહેરૂએ પુનામાં તા. ૫મીના જણાવ્યું હતું કે મને આશા છે કે સંજોગો જગતની મહાન સત્તાઓને શિખર પરિષદમાં નહીં તો બીજા કોઇ પ્રકારે ભેગા થવાની ફરજ પાડશે. આવું બનવું જોઇએ, નહીં તો આપણે માથે ભયંકર આફત તુટી પડશે.

દક્ષિણ આફ્રિકા સંબંધમાં તેમણે જણાવ્યું હતું કે મલાયા, ઘાના અને બીજા દેશો દક્ષિણ આફ્રિકા સાથેના આર્થિક અને રાજદ્વારી સંબંધો તોડી નાખવાનું વિચારે છે. દક્ષિણ આફ્રિકાના માલના બહિષ્કારની પણ ચર્ચા ચાલે છે.

શ્રી નહેરૂએ જણાવ્યું હતું કે ભારત સરકારની તટસ્થતાની, કોઇ પણ સત્તાજુથમાં સામેલ ન થવાની નીતિ આજની ઐતિહાસિક કટોકટીમાં સાચી પૂરવાર થઇ છે (તાળીઓ). ભૂતકાળમાં પરિસ્થિતિ હળવી કરવામાં આપણે પણ થોડી મદદ કરી છે. તે સમયે ભારત શાંતિ અને તટસ્થતાની નીતિ અનુસરતું ન હોત તો જગતનો ઇતિહાસ આજે કાંઇ જુદો જ હોત.

બીજો વિકલ્પ

શ્રી નહેરૂએ જણાવ્યું કે યુદ્ધનો બીજો વિકલ્પ શાંતિપૂર્વકની મંત્રણા છે. યુદ્ધ અતિ ભયંકર છે અને આપણે તે દુર રાખવું હોય તો બીજો રસ્તો વાતચીતનો—વાટાઘાટનો જ રહે છે. એટલે શિખર પરિષદના ધબડકા પછી વાતાવરણમાં જે ઉત્તેજના હતી તે ઓસરી જતાં વાટાઘાટ કેવી રીતે પાછી શરૂ કરવી તેની લોકોએ ચર્ચા કરવા માંડી છે.

શિખર પરિષદની નિષ્ફળતા વિષે કાંઇ કહેવું મુશ્કેલ છે કારણકે અમેરીકાએ જાસુસ વિમાન મોકલ્યું, રશીયાએ તે તોડી પાડયું, વગેરે ઘટનાઓથી ઘણી ભયંકર પરિસ્થિતિ ઉભી થઈ હતી. આવી વખતે પરિસ્થિતિ વધારે ભયંકર ન બને તે માટે પ્રયાસ થવો જોઇએ. આજે જે પરિસ્થિતિ છે તે પુરતી ભયંકર છે.

કોઇનો વાંક કાઢયો નહિ

શ્રી નહેરૂએ તેમના પ્રવાસ દરમીયાન શિખર પરિષદના ધબડકા વિષે થયેલી પૃચ્છપરછનો ઉલ્લેખ કરી કહ્યું કે પ્રમુખ નાસર સાથે મેં શિખર પરિષદની નિષ્ફળતા વિષે ચર્ચા કરી હતી પરંતુ અમે એ માટે કોઇનો વાંક કાઢયો નહતો. ઘણી ઘટનાઓ વખોડવાને પાત્ર હતી પરંતુ અમને બંનેને લાગ્યું કે આ રીતે શાંતિનું કાર્ય થઇ શકશે નહીં.

શિખર પરિષદને પરિણામે કોઇ ચમત્કાર થશે એવી કોઇએ આશા રાખી નહોતી; પરંતુ શિખર પરિષદનું કાંઇક પણ પરિણામ આવશે એવી આશા અમે રાખી હતી. બ્રિટનના વડા પ્રધાને પણ શિખર પરિષદોની પરંપરા માટે સૂચના કરી હતી.

આંતરરાષ્ટ્રીય રાજકારણમાં જાસુસી સામાન્ય વસ્તુ છે, પરંતુ આંતરરાષ્ટ્રીય કાયદો જાસુસીનો સ્વીકાર કરતો નથી એટલે વિમાન દ્વારા જાસુસી કરવી એ આંતરરાષ્ટ્રીય કાયદાની વિરૂદ્ધ હતું. અમેરીકાએ જાસુસી કરી એટલે તેનાં પરિણામ તેણે ભોગવવાં જ જોઇએ.

શ્રી નહેરૂએ શિખર પરિષદ પછી મહારાજ્યોના નેતાઓએ પરસ્પર કરેલા આક્ષેપોના ઉલ્લેખ કરી કહ્યું હતું કે એથી પરિસ્થિતિ બગડી છે. વ્યકિતઓની ટીકા થાય તેજ ખોટું છે પરંતુ દેશનેતાઓની ટીકા થાય એ માઝા મુકવા જેવું છે.

અણુશસ્ત્રોના અખતરા બંધ કરવા માટેની મંત્રણા તોડી નાખવામાં આવી નથી એ સારૂં છે, કદાચ સંજોગો જ મહાસત્તાઓને મંત્રણા, એટલે કે ફરીથી મસલત કરવાની ફરજ પાડશે.

શ્રી નહેરૂએ કહ્યું કે જગત યુદ્ધને આરે ઉભું છે એ સમજી લેજો. યુદ્ધની આપત્તિ આવશે તો આપણી યોજનાઓ ધુળ ભેગી થશે. રશીયાએ જાસુસી વિમાન જ્યાંથી ઉડયું હોય તે વિમાની મથક રોકેટથી ફુંકી મારવાની આપેલી ચેતવણીનો ઉલ્લેખ કરી કહ્યું કે રશીયાના આ કૃત્યનો કદાચ સામો જવાબ મળે અને જગતમાં યુદ્ધનો દાવાનળ ફાટી પણ નીકળે.

એક વધુ નવુ પ્રજાસત્તાક રાજ્ય

માડાગારકરને તા. ૨૬-૬-૬૦ના સ્વતંત્ર રાજ્ય તરીકે જાહેર કરવામાં આવ્યું છે. સ્વાતંત્રની ઉજવણીમાં એક લાખ માનવીઓએ હર્ષથી ભાગ લીધો હતો. હર્ષીત મેદની સમક્ષ પ્રથમ ફ્રેન્ચ સરકારના સેક્રેટરી ઓફ સ્ટેટ મી. જીન ફોયરે ભાષણ કરી માડાગારકરને આઝાદ જાહેર કર્યું. ત્યાર પછી પ્રજાસત્તાક રાજ્યના પ્રમુખ મી. ફીલીબર્ટ શીરાનાનાએ રાજ્યની માતૃભાષામાં ભાષણ કર્યું હતું.

હવે પછી માડાગાસ્કર "માલાગાસી રીપબ્લીક" નામે ઓળખાશે. સમસ્ત ટાપુમાં બધે રાષ્ટ્રીય વાવટા અને આનંદ જણાતો હતો.

—ગુજરાતના પ્રધાનો પોતાના નામ સામે હવે "માનનીય" "ઓનરેબલ" શબ્દ નહી લગાડે એવું સર્વાનુમતે નક્કી કરવામાં આવ્યું છે.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

મારો રોડેશીયાનો પ્રવાસ

સૌ. લીલા દેશાઇ

[હપ્તો ૭મો]

સોલસબરી હીંદુ સેવા સમાજના અગ્રગણ્ય સભ્યોની મુલાકાત તા. ૩–૪–૬૦ના મુ. સુશીલાબહેને ત્યાંની ગુજરાતી શાળામાં લીધી હતી. મુ. સુશીલાબહેને અમારા રોડેશીયા આવવાનું કારણ વીગતે સમજાવ્યું. ફીનીક્સ સંસ્થા વિશે ટ્રસ્ટીઓ પર આવી પડેલી ફરજ વિશે સમજાવ્યું હતું. અમુક ભાઇઓનું કહેવું એવુ હતું કે તમારે ત્યાં મોટા મોટા અસામીઓ હોય અહિં સુધી કેમ આવવું પડ્યું? તેના જવાબમાં મુ. સુશીલા બહેને કહ્યું કે આજ સુધી ફીનીક્સ સંસ્થામાં જે કંઇ થયું છે તે ત્યાંના ભાઇબહેનોના સાથથીજ થયું છે. ૧૯૫૦માં પૂ. બાપુજી રહેતા હતા તે ઘર તદ્દન જીનુ થવાથી ભાંગી ગયું હતું તે રીપેર કરાવ્યું. પૂ. બાપુજીના જુદા જુદા ફોટાઓ અને પુસ્તકો મંગાવી તેમાં મૂક્યા અને તેને સર્વોદય નામ આપી પં. કુંઝરૂને હાથે તેનું ઉદ્ઘાટન કરવામાં આવ્યું હતું. આજે જે કસ્તુરબા મેમોરીયલ પ્રાયમરી સ્કુલ ફીનીક્સમાં ચાલી રહી છે. તે પણ ટ્રાંસવાલ અને ડરબનની મદદથી થઇ છે પ્રેસનું પાકું મકાન પણ તે લોકોની મદદથીજ બન્યું છે. ભવીષ્યમાં ૧૦૦ વિંઘા જેટલી જમીન વેડફાઇ ન જાય માટે અમે ટ્રસ્ટીઓએ ત્યાં પૂ. બાપુજીની ઇચ્છા અનુસાર તેને કેળવણી સંસ્થામાં ફેરવી નાખવાનો વિચાર કર્યો. અંધા, મેમોરીયલ હાઇ-સ્કુલ, હોસ્ટેલ, પ્રાર્થના હોલ અને બની શકે તો ગાંધી યુનીવર્સીટી બાંધવી એવો વિચાર કર્યો. આવી મોટી સ્કીમ હોઇ નાણા પણ સારા પ્રમાણમાં જોઇએ. વખત જતાં સમસ્ત આફ્રિકા ખંડ એક થઇ જશે અને પૂ. બાપુ સૌના હતા એ વાત ધ્યાનમાં રાખી, રોડેશીયાના ભાઈબહેનોને પણ આ શુભ કામમાં સાથ લેવા હું ઝોળી લઇને તમારી પાસે આવી છું. તમારી જે ઇચ્છા હોય તે દીલ ખોલી વીના સંકોચે એવી આશા છે. આપણા કુટુંબ પ્રત્યેની ફરજ જેમ આપણે સમજીને બજાવીયે છીએ તેમ આપણા રાષ્ટ્રપીતા મહાત્માજી પ્રત્યેની પણ આપણી એક ફરજ છે. વળી દેશ પરદેશથી પણ ઘણા લોકો જેવા કે અમેરીકન, ઇંગ્લન્ડ, ન્યુઝીલેન્ડ, ઓસ્ટ્રેલીયાથી પણ જતી આવતી સ્ટીમરમાંથી લોકો ફીનીક્સ સંસ્થાની મુલાકાતે આવે છે અને ત્યાંથી શાંતીનો સંદેશો લઇ જાય છે. તે ભૂમીને જીવંત રાખવી એ આફ્રિકામાં વસતા દરેકની ફરજ છે, યુનીયનમાંથી સ્કુલના વિદ્યાર્થીઓ પણ ફીનીક્સની મુલાકાત લેવા આવે છે. જેમાં આફ્રિકન, કલર્ડ સ્કુલના વિદ્યાર્થીઓ પણ આવે છે.

ત્યાર પછી શ્રી નાનુભાઇ પટેલે કહ્યું "આપણે માટે જેમણે સંવરવ અર્પી દીધું છે. તેવા મહાપુરૂષના સ્મારકમાં આપણે આપણી ઇચ્છા અનુસાર ફુલ નહી તો ફુલની પાંખડી આપવી જોઇએ. મહાત્મા ગાંધીજીની ફીલ્મમાં આપણે જોઇએ છીએ કે પ્રેસીડેન્ટ આઇઝનહોવર જેવાએ પણ તેમની સેવાની કદર કરી ૧૦૦૦ પાઉંડની રીથ તેમની સમાધી પર ચઢાવી હતી. આપણે હીંદીઓ મહાત્મા ગાંધીજીના ખાસ રૂણી છીએ અને આપણે આંગણે જે બહેન પધાર્યા છે તેમની ઝોળીમાં આપણી ઇચ્છા અનુસાર ફાળો આપી શું." બીજે દિવસ રાતે આઠ વાગે અમે સોલસબરી હીંદુ હોલમાં દેશની ડોક્યુમેંટરી ફીલ્મ જોવા ગયા હતા. જેમાં આઝાદ હીંદુસ્તાનની પ્રગતી વિશે ઘણું જોયું અને જાણ્યું. સોલસબરીના ભાઇઓએ હોલ ઘણોજ સરસ બનાવ્યો છે, હોલમાં સુંદર ભાવવાહી ચિત્રો પણ પેઇંટર મી. એમ. ઓવર-એન્ડના ચીતરેલાં ટાંગવામાં આવ્યાં છે, જે હોલની ભવ્યતામાં અનેરો વધારો કરે તેવાં છે. હીંદુ હોલની પાસેજ ૐકારનું મંદિર છે તે પણ સુંદર છે.

તા. ૫–૪–૬૦ના રોજ સાંજે ૭ વાગે "ધી હીંદુ મેંન્સ ક્લબ" તરફથી મુ. સુશીલાબહેનના માનમાં મીટીંગ રાખવામાં આવી હતી. તેમાં મીટીંગની શરૂઆતમાં શ્રીમતી તારાબહેન જેઓ ગુજરાતી સ્કુલમાં શિક્ષિકા છે તેમણે બાળાઓને મુ. સુશીલાબહેનની ઓળખ આપતાં કહ્યું હતું કે, "મહાત્માજી આપણા દેશનાજ મહાન પુરૂષ ન હતા પરંતુ આખા વિશ્વના મહાન પુરૂષ હતા. અહિંસાથી એમણે હીંદને આઝાદ કર્યું, મહાત્માજીની એવી પ્રબળ ઇચ્છા હતી કે સૂતરને તાંતણે મેળવીશું અને તે એમની પ્રતીજ્ઞા ફળીભૂત થઇ, બાપુજીને કોઇએ પુછ્યું તમારી શી ઇચ્છા છે ત્યારે પૂ. બાપુજીએ કહ્યું "મારી ઇચ્છા હીંદને આઝાદ જોવાની છે અને મારા દેશના ગરીબ બાંધુઓને અન્નવસ્ત્ર પામેલા જોવાની છે." આવા મહાન પિતાના પુત્ર શ્રી મણીલાલના મુ. સુશીલાબહેન પત્નિ થાય છે. પૂ. ગાંધીજીએ ગરીબ બાળકોની કેળવણી પ્રત્યે અને ખાસ કરીને સ્ત્રી કેળવણી પર પણ પુરતું ધ્યાન આપ્યું હતું. સાઉથ આફ્રિકામાં ફીનીક્સ નામે બાપુજીની ખરીદીની સંસ્થા છે તેનું સંચાલન કરવા બાપુજીએ શ્રી મણીલાલ ગાંધીને દેશથી મોકલ્યા હતા. આજે એ સંસ્થા સુશીલાબહેન ગાંધી ચલાવી રહ્યાં છે." ત્યાર બાદ મુ. સુશીલાબહેન ભાષણની શરૂઆત કરતાં કહ્યું કે પૂ. બાપુજીએ હીંદને આઝાદ કર્યું. આજે આપણે આઝાદ હીંદના વતની કહેવડાવીએ છીએ. પૂ. બાપુજીની સાથે આઝાદી માટે જેણે કંઇ પણ કર્યું ન હોય તે પોતે આઝાદ કેવી રીતે કહી શકે? બાપુજીએ બહેનોની સ્વતંત્રતા માટે ખાસ કાળજી લીધી હતી. મારાં કાકીને બાપુજીએ પ્રથમ જેલમાં મોકલ્યાં અને કહ્યું આ કામ તમારે જાતે કરવાનું છે. પુરૂષ ન હોય ત્યારે સ્ત્રી અપંગ થઇ જાય એ સ્ત્રી આઝાદ ન થઇ શકે પુરૂષ સ્ત્રી વગર અપંગ ન થવો જોઇએ અને સ્ત્રી પુરૂષ વગર અપંગ ન થવી જોઇએ? ફક્ત આઝાદ હીંદુસ્તાનમાં રહેવાથીજ આઝાદ થવાનું નથી. સ્ત્રીએ સર્વ રીતે આઝાદ થતાં શીખવું જોઇએ. દેશને આઝાદ બનાવવામાં સ્ત્રી પુરૂષ એક લેવલ પર રહે એ જરૂરી બાપુને લાગ્યું હતું. ડાંડી કુચ વખતે બાપુજીને બહેનોનો સારો સાથ હતો. વ્યસનો દરેક વ્યક્તીને જુદા જુદા હોય છે. એટલે બાપુજીએ આશ્રમમાં સર્વ વ્યસનોની મનાઇ કરી. કારણ કે વ્યસનોથી શરીરની તંદુરસ્તી ઘટે છે. તેમજ આત્માને બંધન રહે છે. ફક્ત બાફેલા શાકભાજી શરીરની તંદુરસ્તી જાળવવા માટે ઉપયોગમાં લેવાના રાખ્યા. સવારમાં રાબ બપોરે રોટી અને શાક, રોટી મોણ વગરની, ઉપરથી તોલો ઘી, અને સાંજે બાફેલું શાક આમ આશ્રમનું જીવન શરૂ થયું. બાપુજીની માન્યતા હતી કે જે સમયે જે મળે તેનાથી ચલાવી લેવાની ટેવ રાખવી જોઇએ. જેથી જેલ જીવન અપનાવી શકાય. જવાહરલાલજી રાજાશાહી રીતે ઉછર્યા હતા, પરંતુ બાપુજીના સંપર્કમાં આવ્યા પછી દેશની આઝાદી માટે સંવરવ અર્પણ કરી પાટીયા પર પણ સુતા હતા. આમ આપણે દરેક રીતે આઝાદ થતાં શીખવું જોઇએ. પૂ. બાપુજીને ધર્મ વિશે ઘણુંજ માન હતું. આપણા ધર્મના ખોટા રીત રીવાજો બંધ કરાવ્યા. સત્ય અહિંસા, પ્રેમનો મંત્ર બધાને સમજાવ્યો. સવાર સાંજ પ્રાર્થના કરવી કોઇનું બુરૂં ન ઇચ્છો બુરૂ કરનારનું હમેશાં ભલું ઇચ્છો, પડોશી પ્રત્યેની ફરજ સાચા દીલથી બજાવવી. પર નીંદા એ પાપ છે. કોઇને ખરાબ કહેવા પહેલાં બન્ને બાજુ તપાસવી, આપણે તેની જગા પર હોઇએ તો શું કરીયે એ વિચારવું. દરેક પ્રત્યે સારા વિચારો લાવવાથી આપણા વિચારો સુધરે છે. સંબંધ વીશાળ થાય છે વિગેરે બાપુજીએ જનતાને સમજાવ્યું. આજે દેશ ભરમાં સ્ત્રીઓ આઝાદ બની રહી છે. સ્ત્રીએ ફક્ત પુરૂષની ગુલામીજ કરવાની નથી પરંતુ પુરૂષની સમોવડી થઇ પુરૂષના સુખ દુઃખમાં ભાગ લેતાં શીખવું જોઇએ. સ્ત્રીએ સ્ત્રીજ રહેવું જોઇએ, સ્ત્રી જો સાચી સ્ત્રી થઇ શકે તો એ ઘણુંજ ઉત્તમ છે, ચલચીત્રો અને નોવેલો ગમે તેવી જોવા અથવા વાંચવાથી ખરાબ અસર થાય છે માટે હમેશાં સારા ચીત્રો જોવા અને સારી નોવેલો વાંચવી.

લગ્ન જીવન વિશે બોલતા સુશીલા બેને કહ્યું કે ગુલાબની કલ્પનાથી, લગ્ન જીવન અપનાવનાર સુખી નહી થાય. લગ્ન જીવનમાં ગુલાબ અને કાંટા બન્ને હોય છે. સુખ દુઃખ એ સીક્કાની બે બાજુઓ છે. સંતોષી સદા સુખી એ વાત ન ભૂલવી જોઇએ પૂ. બાપુજીનું જીવન ધમધમતા અંગાર જેવું હતું છતાં તેમના મુખ પર હમેશાં મુક્ત હાસ્ય તરવરતું હતું. જીવનમાં પ્રવેશતાં માત્ર સુખનીજ આશા રાખવી નહિ. લગ્ન જીવનમાં પ્રવેશતાં ધરજ ખાલી નથી સાચવવાનું પરંતુ ભણેલ યુવતીઓએ સમાજને પણ સુધારી આગળ લાવવા પ્રયત્ન કરવો જોઇએ. મને જે તમારી ક્લબ તરફથી બે શબ્દો બોલવાની તક આપી તે બદલ આભાર માનું છું. ત્યાર પછી બાળાઓએ કેટલાક પ્રશ્ન પુછ્યા હતાં તેના જવાબ સુશીલાબેને આપ્યા હતા.

તા. ૩૦–૩–૬૦ના રોજ સાંજે મુ. સુશીલાબહેનના સત્કાર માટે મહિલા મંડળ તરફથી સભા બોલાવવામાં આવી હતી. જેમાં એવો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો હતો કે આપણે સુશીલાબહેન જે શુભ કામ માટે નીકળ્યાં છે તેમાં ફુલ નહિ તો ફુલની પાંખડી આપવી જોઇએ તે મુજબ ૮૦–૩–૬ પાઉંડ ફંડ કરવામાં આવ્યું હતું જે થેલી પ્રમુખ શ્રીમતી ડાહીબહેન તરફથી મુ. સુશીલા બહેનને તા. ૧૧–૪–૬૦ના રોજ સાંજે બહેનોની સભા બોલાવી અર્પણ કરવામાં આવી હતી. આભાર સાથે થેલી સ્વીકારતા સુશીલાબેને કહ્યું હતું કે ઉપરાણાનું કામ કેટલું અઘરૂં છે તે હું જાણું છું.

સાઇકલ શોપ વેચવાની છે

અમારી જુની જામેલી અને જાણીતી જનરલ ડીલરનું લાઇસન્સ ધરાવતી આપણા ગ્રુપ એરીયામાં આવેલી સાઇકલ શોપ માલેકનીના દુરસ્ત તબીયતના કારણે લોક–સ્ટોક અને બેરલ સાથે ફક્ત ત્રણ હજાર (£3000–0–0) પાઉંડમાં રોકડેથી વેચવાની છે.

માટે લખો અથવા મળો:

Maarmans (Pty) Ltd.
P.O. Box 26, Phone 128.
Brits (Transvaal).

સમાચાર સંગ્રહ

—ડરબનમાં મેં માસમાં એક સરઘસ કાઢી કેટલીક બેનો ફરી હતી, તેમની ઉપર વોરંટ બજાવવામાં આવ્યું હતું. તેઓ પર કેસ ચાલતાં તે સરઘસ નહોતું એમ તેમના વકીલોએ પુરવાર કર્યું અને તા. ૨૪ જુનના તેમને ચેતવણી આપી છોડી મુકવામાં આવ્યા છે.

—ભારતના સમાજવાદી નેતા શ્રી જય પ્રકાશ નારાયણે ભારતની સરકારને જણાવ્યું છે કે એકલા પાકીસ્તાન સાથે જ નહિ પણ બધા પાડોશી દેશો—નેપાલ, અફઘાનીસ્તાન અને જાપાન સાથે પણ સંરક્ષણના કરાર કરી નાંખો.

—ઝાંઝીબારમાં અમેરીકા એક રોકેટ મથક બાંધવાનું છે. આ મથકથી યુદ્ધ નહી કરવામાં આવે અને સ્થાનીક કામદારોનેજ ત્યાં રખાશે એવી ખાનગી કોલ અપાયાનું કહેવાય છે. મથક બંધવાનું કારણ ફકત વિજ્ઞાનીક સંશોધન છે એમ જણાવ્યું હતું.

—ઘાનાની આંતરરાષ્ટ્રીય કામદાર સંસ્થાએ અપીલ કરી છે કે, દક્ષિણ આફ્રિકાની રંગભેદની નીતીથી કામદારો પર જે અન્યાય થાય છે તેની વિચારણા કરવાનો વખત પાકયો છે. અન્ય સરકારોને સહકાર આપવામાં મારી સરકાર પહેલ કરવા તઇયાર છે.

—ભિલાઇના (હિંદ) પોલાદના કારખાનામાંથી ૪,૫૨,૦૦૦ ટનથી પણ વધુ પોલાદ નિકાસ થયો છે. આ જથ્થો પાકીસ્તાન અને બ્રીટન ગયો છે.

—રંગદ્વેષના કીચડે જે બદબો ચારે બાજુ ફેલાવી છે તેથી મલાયાના વડા પ્રધાન એક પરીષદ બોલાવવા ઇચ્છે છે. અને પોતે આગેવાની લેશે. આમ કરી મલાયા દક્ષિણ આફ્રિકાની આંખમાં કણો બન્યું છે.

—કૈલાસ અને માનસરોવરની યાત્રાએ ન જવાનું સુચન ચિની સત્તાવાળાઓએ ભારત સરકારને કર્યું છે. એમ જણાવ્યું છે કે એ સલામતી ભર્યું નથી.

—ભારત વસ્તી ગણતરી કરે છે જે ૧૯૬૧માં પુર્ણ થવાની છે. તે તપાસ દરમીયાન જણાયું છે કે ભારતમાં સ્ત્રીઓની સાક્ષરતાંમાં ઝડપી વધારો થઇ રહ્યો છે.

—સોમાલીલેન્ડ જે હાલ બ્રીટીશ સંરક્ષણ નીચે છે તેને તા. ૨૬ જુનથી સ્વતંત્ર રાષ્ટ્ર બનાવવામાં આવશે અને તે બાદ ચાર દીવસ પછી ઇટાલીયન વાલીપણા નીચેના સોમાલીયાને તા. ૧ જુલાઇના રોજ સ્વતંત્ર રાષ્ટ્ર તરીકે જાહેર કરવામાં આવશે.

—મધ્ય આફ્રિકાના ફેડરેશનના ભાવિ બંધારણ અંગેનો પોતાનો રીપોર્ટ હવે ટુંક મુદતમાં જ તઇયાર થઇ જશે એમ રોડેશીયાથી પાછા આવેલ લોર્ડ મોન્કટને લંડનમાં જાહેર કર્યું છે.

—ઓસ્ટ્રેલીયાના વડા ધર્મ ગુરૂ ડો. ગાઉથે પણ સાઉથ આફ્રિકાની રંગભેદની નીતીને સખ્ત રીતે વખોડી કાઢતા જણાવ્યું છે કે એ નીતિ અત્યંત ઘાતકી અને આત્મઘાતક છે.

—હોલેન્ડમાં રોટરડમ ખાતેના ઓરથોડોક્સ રીફોર્મ્ડ ચર્ચની સંસ્થાએ પોતાની વડી સંસ્થાને પત્ર લખીને જણાવ્યું છે કે સાઉથ આફ્રિકાની રંગભેદની નીતિ ત્યાંના ગોરાઓ માટે તેમજ ખ્રીસ્તી સંસ્કૃતિ માટે ભારે ભયંકર નીવડશે, કારણ એ નીતિને કારણે જુદા જુદા રંગની પ્રજાઓ વચ્ચેની તંગદીલી વધતી જાય છે તે માનવજાત માટે ખતરનાક છે.

નેપાળમાં ઘુસેલા ચીની સૈનિકો

આફ્રો-એશીયાઇ કોંસિલની નેપાળની રાષ્ટ્રીય સમીતીના પ્રમુખ કેશવલાલ શ્રેષ્ઠાએ તા. ૧૬ જુનના જણાવ્યું છે કે નેપાળમાં કામચલાઉ આશરો લઇ રહેલા તિબેટી ગેરીલા સૈનિકોનો પીછો પકડી રહેલી એક ચીનાઇ ઘોડેસ્વાર ટુકડી નેપાળની ઉત્તર સીમામાં ઘુસી આવી હતી.

શ્રી શ્રેષ્ઠા એક અખબારી નિવેદનમાં જણાવે છે કે ચીનના સૈનિકો અને નેપાળના સરહદી પ્રદેશના લોકો વચ્ચે અથડામણો થઇ છે.

વધુમાં તે જણાવે છે કે મોટી સંખ્યાના તિબેટી ગેરીલાઓ નેપાળની સરહદે આવ્યા છે. આ ગેરીલાઓને સરહદી થાણાઓ પર તેમના હથિયારો સોંપી દેવાનું જણાવાતા તેઓ કહે છે કે અમે બે પાંચ દિવસ જ નેપાળમાં રોકાઇ તિબેટમાં ચાલ્યા જઇશું. આ ગેરીલાઓ જણાવે છે કે તિબેટમાં ખુનખાર જંગ ખેલાઇ રહ્યો છે અને બન્ને પક્ષે ભારે ખુવારી થઇ છે, માર્યા ગયેલા ચીના સૈનિકોના મૃતદેહો પાંચ ટન વજનના ભારે ખટારાઓમાં લાદીને લઇ જવાય છે.

તિબેટી મહિલાઓ મેદાને

પશ્ચિમ તિબેટના ગારોજોંગ ખાતે પણ જંગ ફાટી નીકળ્યો છે અને મરદો સાથે તિબેટી મહિલાઓ પણ ચીનાઓ સામેના જંગમાં જોડાઇ છે.

વિવિધ વર્તમાન

હજથી પાછા ફર્યા

ડરબનના જાણીતા વેપારી અને રમતોના વહીવટ કરનાર શ્રી અલહજ ઇ. એચ. ઇસ્માઇલ વિમાન મારફતે મક્કાથી પાછા ફર્યા છે.

અલ-હજ ઇસ્માઇલે જણાવ્યું કે આ વર્ષે અકબરી શુક્રવારે પડતાં વિશ્વ ભરના લાખો માણસો આવ્યાં હતાં. સોવિયેટ રશિયામાંથી પણ ઘણા લોકો આવ્યા હતાં અને આશરે ૨,૦૦૦,૦૦૦ની મેદની હતી.

મુસ્લીમ બાઇઓને હૃદયથી પ્યારૂ મદીના કે જ્યાં દરેક મુસ્લીમે જવું જ જોઇએ, ત્યાં હરમ શરીફ અને મુહમદના પવિત્ર કબર આગળ પણ લાખો માણસોએ પ્રાર્થના કરી હતી.

મી. ઇસ્માઇલે કહ્યું કે દરરોજ ૧૦૦ ડીગ્રી ઉપર ગરમી પડતી હતી. ઝમઝમના પવિત્ર પાણીના સ્પર્શ થયાં પછી હવે ફરી રોગ ન શરૂ થાય એવી આશા છે, મી. ઇસ્માઇલ જેઓ ૭ સંસ્થાઓ,—વેપારી, સાંસ્કૃતિક, કેળવણી સામાજીક અને રમત ગમતના અગ્રણી હોય તેઓ હવે જાહેર કાર્યોમાંથી નિવૃત થવાની ઇચ્છા દર્શાવી છે.

ન્કુમા પ્રમુખ બનશે

ઘાનાને સ્વતંત્ર થએ ત્રણ વર્ષ અને ચાર માસ થયા છે. હવે ઘાના રીપબ્લીક બનવાનું છે. રીપબ્લીક ઘાનાના પ્રથમ પ્રમુખ તરીકે ડો. ન્કુમા ચુંટાયા છે. આવતા શુક્રવારે ઘાના રીપબ્લીકનો ઉત્સવ ઉજવશે અને રીપબ્લીક જાહેર થશે.

આફ્રિકા ખંડના કહેવાતા અંધારા ખંડના એક એક દેશો હવે સ્વતંત્ર થાય છે અને રીપબ્લીક પણ થતાં જાય છે. ઘાનાએ થોડા દિવસોમાં પોતાની સારી પ્રગતિ કરી હોવાનું જણાવાય છે.

મોટા રાષ્ટ્રો દુર રહે

શીખર પરીષદ પડી ભાંગી અને મોટા રાષ્ટ્રો નિષ્ફળ ગયા. પોતપોતાના લાભોમાં ગુંચવાયા અને નાના રાષ્ટ્રોનો વિચાર ન કર્યો આથી માર્શલ ટીટો, નાસર અને નહેરૂ ત્રણે પ્રધાનો જણાવે છે કે; જે રાષ્ટ્રો તટસ્થ છે તે રાષ્ટ્રોએ હવે પ્રવૃતિ કરી આ પ્રશ્નનો ઉકેલ શોધવો જોઇએ. શા માટે ફકત ત્રણ મોટા જ રાષ્ટ્રો સમસ્ત વિશ્વનો વિચાર કરે. વળી તે લોકોએ બતાવી દીધું છે કે તેઓ વિશ્વનો પ્રશ્ન ઉકેલવા અસમર્થ છે. આપણે હવે ઉભા રહીં તમાશો જોયા ન કરી શકીએ.

ગ્રુપ એરીયાઝથી હિંદીઓની કફોડી સ્થિતિ

વોલમરનસ્ટાડમાં ગ્રુપ એરીયાઝ બોર્ડે જે આખરી નિર્ણય લીધો છે તેથી લગભગ ૩૦,૦૦૦ પાઉંડની માલ મીલ્કત હીંદીઓને છોડવી પડશે એમ કહેવાય છે.

વોલમરનસ્ટાડમાં થોડા ઘણા હીંદી વેપારીઓ છે. અને તેમના ગ્રાહકો ગોરા ખેડુતો છે. ત્યાં ગોરાઓ સાથે સારો સંબંધ આજ સુધી હતો. છતાં ઇલાયદાપણાની નીતિને લઇ હવે ૧૯૬૫ સુધીમાં હીંદીઓને ત્યાંથી ખસી જવાની નોટીસો મળી છે.

શ્રી પ્રિટોરીયા હિંદુ સેવા સમાજ

ઉપરોકત સંસ્થાની તા. ૧૯–૬–૬૦ ને દિને વાર્ષીક ચુંટણી કરવામાં આવી હતી અને એનુ પરીણામ નીચે મુજબ છે.

પાંચ આશ્રયદાતાઓ: નરસિંહભાઇ પ્રેમાભાઇ, છગનભાઇ સીતાભાઇ, ભાણાભાઇ રૂદરજી, જસમતભાઇ ગુલાબભાઇ, લીલાધરભાઇ એલ. જી, કાલા.

પાંચ ઉપ-પ્રમુખો: ડો. ભગુભાઇ મીસ્ત્રી, દયાળભાઇ ડાહ્યાભાઇ, મોરારભાઇ મીસ્ત્રી, ગુલાબભાઇ આર. ગોવિંદજી, પ્રિતમભાઇ જોશી.

પ્રમુખ: નરસિંહભાઇ મંગાભાઇ; મંત્રીઓ: નારણભાઇ ભાણાભાઇ, ભાનુભાઇ લાલભાઇ; ખજાનચી: ચુનીભાઇ સી. ગાંધી.

એકવીસ સમિતિ સભ્યો: મગનભાઇ પ્રભુભાઇ, બાબુભાઇ કલ્યાણજી, ગાંડાભાઇ મગાભાઇ, શાંતુભાઇ જે. ગોરધન, ધીરૂભાઇ કલ્યાણજી, જીવણજી કલ્યાણજી, નગીનભાઇ ડાહ્યાભાઇ, મોહનભાઇ પ્રેમાભાઇ, લલ્લુભાઇ લાલભાઇ, રમણભાઇ રામભાઇ, ઠાકોરભાઇ જસમતભાઇ, દયાળભાઇ નાનાભાઇ, ગોવિંદભાઇ ભાણાભાઇ, રામજીભાઇ નાનાભાઇ, નારણભાઇ જોગીભાઇ, ભાઇચંદભાઇ ગોવિંદજી, ગોવિંદભાઇ ભાણાભાઇ (પેટ્રોનેલા), દયાળભાઇ સ્વજીભાઇ, ઠાકોરભાઇ નાથુભાઇ, જેરામભાઇ ઉકાભાઇ, પ્રભુભાઇ ભગાભાઇ.

નારણભાઇ ભાણાભાઇ,
ભાનુભાઇ લાલભાઇ.
જો. મા. મંત્રીઓ

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

જાત જાતનાં નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સ્ત્રીઓ બાળકો અને પુરૂષો માટે ઉત્તમ જાતના વુલન જર્સી, પુલોવર, કારડીગન્સ અને બચ્ચાઓ માટે—બુટીઝ, બીબ્સ, બ્લેન્કેટસ, શોલ્સ; નેપકીન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા ભલામણ.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન: ૮૩૫-૬૭૮૬ — બોકસ ૧૫૪૯.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

સર પુરૂષોત્તમદાસ ઠાકોરદાસની જીવન ઝરમર

(ગયા અંકથી ચાલુ)

(લેખાંક ૧૨મો)

ઉભય પક્ષે આ રેશિયો પ્રશ્ન પર સેન્ટ્રલ લેજીસ્લેટીવ એસેમ્બલીમાં લડત આપવા માટે તઇયારી કરી. ૧૯૨૭ ના માર્ચમાં સર બસીલ બ્લેકેટે ૧૯૦૬ ના ઇન્ડીયન કોઇનેજ એકટ અને ૧૯૨૩ના ઇન્ડીયન કરન્સી એકટમાં સુધારો કરવાનો ઠરાવ મુકયો. એસેમ્બલીમાં આ વખતે સર વિકટર સાસુન ના ટેકાથી સર પુરૂષોત્તમદાસે વિરોધ પક્ષ તરફથી જોરસાદાર પ્રવચન આપ્યું અને કાઉન્સીલના સભ્યોમાં ખાસ કરીને, સ્વરાજ પાર્ટીના સભ્યોમાં પોતાના મતનો પ્રચાર કર્યો. આ બાબતમાં તેમને મી. બી. એફ. માદન નો ટેકો મળ્યો. મી. માદને ૧ શી. ૪ પેન્સના રેશિયાને ટેકો આપ્યો. મી. માદન જે શ્રદ્ધાથી કામ કરતાં તે પર્વતો ડોલાવવાને શકિતમાન છે એમ કહેવાતું. સ્વરાજ પાર્ટીના બધા જ સભ્યોએ આ રેશિયોને અંતરથી ટેકો આપ્યો નહિ અને ઘણા સીનસીયર અને મક્કમ વલણવાળા પંડીત કુંઝરૂને સમજાવતાં મી. માદનના ચાર કલાક ગયા.

મી. માદમ ઉપરાંત મી. જી. ડી. બીરલા અને મી. જમનાદાસ મહેતાને સર પુરૂષોત્તમદાસે વિશ્વાસમાં લીધા અને લેજીસ્લેટીવ સભ્યોને સમજાવવા માટે એક મેમેરેન્ડમ તઇયાર કર્યું. આ ચારે મુત્સદ્દીઓ મેન્સીંગ રોડના સર પુરૂષોત્તમદાસના રહેઠાણ પર મળતા અને ઘણી વેળા મોડી રાત સુધી ચર્ચા ચાલતી

એ ભેદી માણુસ

એક રાતે જ્યારે પંડીત મદનમોહન માલવિયા પણ આ ચર્ચામાં સામેલ હતા ત્યારે કોઇકે બારણું ઠોકયું. બારણું ઉઘાડતાં એક દાઢીવાળો ઘણો જ ગભરાયેલો માણુસ માલમ પડયો, તેણે કહ્યું, કે કોઇક હિંસક પ્રાણીથી પોતે બીધો છે. સર પુરૂષોત્તમદાસે તેને આશ્વાસન આપી બેસાડયો અને નોકરને તપાસ કરવા કહ્યું. ચર્ચા સહેજ સાજ પાછી ચાલુ થઇ પરંતુ પંડીત મદનમોહન માલવિયા શંકાશીલ અને જાગૃત હતા. તેમણે કહ્યું કે આગંતુક વ્યકિતની હાજરીમાં ચર્ચા થવી જોઇએ નહીં. "એના જોડીદારો બહાર હોવા જોઇએ તેમની સાથે એને જવા દો." માલવિયાજીએ કહ્યું.

પાછળથી માલવિયાજીની શંકા સાચી પડેલી માલમ પડી. કેમકે પેલો માણુસ સર બસીલને ત્યાં જતો આવતો પડયો. "મને ખબર નહીં કે મૂળભૂત માલિકતા છુપાયેલી છે." માત્ર આટલી ટીકા સર પુરૂષોત્તમદાસે કરી.

બીલનું ભાવિ નક્કી થવાનું હતું તે સાંજે એક બીજો બનાવ બન્યો. સર પુરૂષોત્તમદાસ એક ઓરડામાં કામ કરતા હતા અને શ્રી બીરલા બીજામાં. એક અજાણ્યો માણુસ આવ્યો. અને બીરલા સાથે વાત કરવા માંગી. તેને બોલાવવામાં આવ્યો. તેના વાતચીત કરીને ગયા બાદ શ્રી બીરલા પુરૂષોત્તમદાસ પાસે આવ્યા અને કહ્યું કે, "આ માણુસ ૬૦૦૦ રૂપિયાના બદલામાં ૬ મત ઓફર કરે છે. તેને પૈસા પહેલેથી જોઇતા નથી. પરંતુ પાછળથી મળશે તો પણ ચાલશે." અજાણ્યા આદમીની મુરાદ શ્રી બીરલાએ વ્યકત કરી.

"આપની શી સલાહ છે?" શ્રી બીરલાએ પુછયું.

"તમે તે માણુસને ઓળખો છો?" સર પી. ટી. એ પુછયું.

"ના, પણ તે કાંઇક કરવા માંગે એમ લાગે છે." શ્રી બીરલાએ કહ્યું.

"ચીનાઓ કેટલીકવાર આ પ્રમાણે કરે છે એમ મેં સાંભળ્યું છું, પરંતુ આપણું કારણ એટલું નબળું નથી કે આપણે આવી ટ્રીક અજમાવવી પડે." સર પુરૂષોત્તમદાસે કહ્યું.

જ્યારે શ્રી બીરલા એસેમ્બલી ચેમ્બર માં ગયા ત્યારે લોબીમાં તેમને સર વિકટર સાસુન મળ્યા. તેમણે તેમનો હાથ પકડી લીધો અને પુછયું "કોઇ તમને મત વેચવા આવ્યું હતું?"

પોતાને પણ એક માણુસ પાંચ વોટની ઓફર લઇને મળ્યો હતો તે બાબત સર વિકટરે કહી.

એ કોણ હતું?

થોડા સમય પછી સર પુરૂષોત્તમદાસને ખબર પડી કે વોટ વેચવા આવનાર બીજો કોઇ નહીં પરંતુ સી. આઇ. ડી નો માણુસ હતો, અને સરકારે તેમના પર મુકયો હતો. આડકતરી રીતે સપડાવવાનું આ એક કાવતરૂં જ કહી શકાય આવું તો સર પી. ટી ના જીવનમાં ઘણુંયે બન્યું. પરંતુ તેમણે બીલકુલ મચક આપી નહિ. અને શ્રદ્ધા તથા સત્યથી કામ કર્યું હતું.

હીટલરના નાઝીવાદી તંત્રમાં છુપી પોલીસ દળનો વડો એડોલ્ફ એચમેન જેણે હીટલરની સત્તા દરમીયાન લાખો યાહુદીઓના નિર્દય રીતે પ્રાણ લીધા હોવાનું મનાય છે ને હીટલરની સત્તા તુટી પડતાં જર્મનીમાંથી છુપી રીતે ભાગી છુટયો હતો તેને ૧૫ વર્ષ બાદ ઇઝરાઇલના દુતો આરજેન્ટાનાથી શોધી કાઢવામાં સફળ થયા છે. તેને ઇઝરાઇલ માં લાવવામાં આવ્યો છે. ત્યાં હવે તેની રુહામે કામ ચાલનાર છે.

ભૂદાન અથવા ક્રાંતિ

ભારતના અગ્રગણ્ય પત્રકાર શ્રી બી. કે. તિવારીએ જણાવે છે કે "ભારતમાં ભૂદાન ચળવળ ચલાવતા શ્રી વિનોબા ભાવેને અત્યાર સુધીમાં ૪૫ લાખ એકર જમીન મળી છે પરંતુ તેથી તેનું ભૂદાન-ઝુંબેશનું ધ્યેય પૂરૂં થયું નથી. યુનાઇટેડ પ્રેસના ખબર પત્રી શ્રી તિવારીને આપેલી મુલાકાત માં પૂજ્ય વિનોબા ભાવેએ જણાવ્યું હતું કે મારૂં ધ્યેય અસમાનતા દુર કરવાનું છે. ભારતમાંથી જ્યાં સુધી ગરીબી નાબુદ ન થાય ત્યાં સુધી હું જંપનાર નથી."

અત્યાર સુધીમાં ૩૩,૦૦૦ માઇલની પગપાળા મુસાફરી પૂજ્ય વિનોબા ભાવે એ કરી છે અને ૩૦ લાખ માણુસો નો હૃદયપલટો કરી ભુદાનમાં જમીન મેળવી છે, કે જે ભુમિહીન ખેડુતોને દાનમાં અપાય છે. પરંતુ વિનોબાજી એ આ માટેનું ધ્યેય ૩ કરોડ એકર જમીનનું રાખ્યું છે કે જે હજુ બાકી છે.

શ્રી તિવારીએ વિનોબાજીને પુછયું હતું કે શું ભૂદાન ચળવળ સફળ થઇ છે? જવાબમાં તેમણે હા અને ના એમ બન્નેમાં જવાબ આપ્યો હતો. તેમણે જણાવ્યું હતું કે ભુદાન ચળવળ ને જોઇએ તેથી વધુ સારો ઉત્સાહ ભારતમાં જનતાએ બતાવ્યો છે અને તે રીતે સફળ થઇ છે તેમ કહી શકાય. પરંતુ ૩ કરોડ એકર જમીનનું મારૂં લક્ષ્યાંક પુરૂં થયું નથી તેથી તે દ્રષ્ટિએ 'ના' કહેવાય.

પુજ્ય વિનોબા ભાવે માને છે કે ભારતમાં લોકશાહી અમલ બઢાવવી હોય અને સામ્યવાદને જોરદાર લપડાક મારવી હોય તો ભુદાન એક જોરદાર લડત અને ઝુંબેશ છે કે જે રચનાત્મક માર્ગે અમલ થાય છે."

શ્રી ભાવે માને છે કે સામ્યવાદને મજબુત કરવામાં પૈસાદારોએ મોટો ભાગ ભજવ્યો છે. સામ્યવાદના પ્રસારણમાં મુડીવાદીઓની ખોરા કાપરાં જેવી દાનત અને ભ્રષ્ટ બુદ્ધિએ મોટો ભાગ ભજવ્યો છે. જો મુડીવાદીઓ વિશ્વમાંથી અસમાનતા દુર કરવામાં મદદ કરે તો આપોઆપ સામ્યવાદના કુરચા બોલી જશે. ગરીબ અને પૈસાદારના ભેદભાવ શા માટે?

—ભારત વસ્તી ગણતરી કરે છે જે ૧૯૬૧માં પુર્ણ થવાની છે. તે તપાસ દરમીયાન જણાયું છે કે ભારતમાં સ્ત્રીઓની સાક્ષરતામાં ઝડપી વધારો થઇ રહ્યો છે.

ખાસ હરખાસ્ત : હિંદની અગરબત્તી

(વહાણમાં આવેલો તાજો માલ)

હોલસેલ વેપારી ભાવો

ત્રણ ગુલાબ	૩ તોલા	૩૭–૬ ડઝન		સુગંધ રાણી	૫ ,,	૩૩–૦ ડઝન
(પાતળી અને જાડી લાકડીમાં મળશે)				,,	૨½ ,,	૧૮–૦ ,,
ગેટવે ઓફ ઈન્ડિય	૩ તોલા	૪૫–૦ ડઝન		,,	૧ ,,	૮–૦ ,,
,, ,, ,,	૬ ,,	૯૦–૦ ,,		,,	½ ,,	૪–૦ ,,
ચમેલી ...	૨ ,,	૧૮–૦ ,,		લતા મંગેશકર	½ ,,	૪–૦ ,,
,, ...	૧ ,,	૯–૦ ,,		ચંદન ધૂપ ૧૬ લાકડીનો ડબ્બો		૩–૦

ઓર્ડર સાથે રોકડ — ડરબન માટેના ભાવો.

હમારી પાસ અસલી બાસમતીના ચોખા પણ છે

બાસમતી ચોખા શી. ૧-૦ રતલ.

(ઓછામાં ઓછા ૧૦૦ રતલ મળશે)

અમે નીચેની વસ્તુઓ ડાયરેકટ ઇમ્પોર્ટ કરીએ છીએ. માલ સારો અને કીફાયત ભાવે મળશે.

અમારા પ્રાઇસ લીસ્ટ માટે લખો:—

દરેક જાતના ઇન્ડિયન દાળ, મશાલા અને કરીયાણું, સોપારી બદામ, આમલી, આખા નાળીયેર અને દરેક જાતના ઇમ્પોર્ટેડ ચોખા.

K. HARIBHAI & SONS
(PTY) LTD.

Direct Importers : Wholesale & Retail Merchants.
81 Victoria Street, — P.O. Box 2156 — Durban.
Telegraphic Add. "BHAISONS"

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

વાર્તા

ભન્ને ભાઈઓના જીવનમાં વાદળ ઘેરાયા હતાં...

મત્સર

શ્રીનિવાસ અચાનક આલોક છોડીને ચાલ્યા જશે અને વિશ્વેશને પોતાનો અભ્યાસ વચમાંજ મુકી દઇ દુકાનની જવાબદારી માથે લેવી પડશે એવી કોઇને પણ કલ્પના ન્હોતી.

વિશ્વેશની મા તેઓ નાના હતાં ત્યારેજ તેમને પિતાને આસરે મુકી ક્ષીતીજને પેલે પાર આવેલા ચિરંતન ધામમાં પહોંચી ગઇ હતી. હવે પિતાનું છત્ર પણ માથેથી ગયું. આથી વડીલ બંધુ તરીકે વિશ્વેશે પોતાના નાના ભાઇના ભવિષ્યનો વિચાર કરી પોતે અભ્યાસ મુકી દઇ દુકાન સંભાળી લીધી.

સુધીર આઠમીમાં હતો. બાર તેર વર્ષનો પ્રેમાળ નાનો ભાઇ પોતાના વડીલ બંધુને ઘણા સ્નેહથી જોતો. બન્ને વચ્ચે મન મેળ સારો હતો. વિશ્વેશ પોતાના નાના ભાઇને કોઇ જાતનું ઓછું આવવા ન્હોતો દેતો. વખત આવે ત્યારે પોતે ઉપવાસી રહી ન્હાના ભાઇને પેટપુર ખવડાવતો. સુધીરને થોડો ઘણો પણ તાવ આવતાં જ વિશ્વેશ અસ્વસ્થ થતો અને રાતો રાત જાગી તેની પુર્ણ સંભાળ લેતો.

દર પંદર તારીખે ગમે તેમ કરી શાળાની ફીના પૈસા તે સુધીરને આપતોજ આથી વધારે પૈસાની સુધીરને ગરજ જણાતા કદી તે ના ન પાડતો. સુધીર પણ વડીલ બંધુને માનથી જોતો.

આ બન્ને ભાઇઓનો પ્રેમ જોઇ આડોસી પાડોસી તેમને રામ લક્ષ્મણની જોડી કહેતા.

પણ કેટલાક દ્વેષીલા પણ હતા કે જે એમ કહેતા કે "ભાઇ આ ચાર દિવસનું ચાંદરણું છે. જ્યાં સુધી વિશ્વેશના લગ્ન નથી થયા ત્યાં સુધી આ ભાઇઓનો પ્રેમ રહેશે પણ લગ્ન પછી જોજો મજા."

બન્ને બાજુની વાતો વિશ્વેશ અને સુધીરને કાને પહોંચતી પણ તેઓ હસી કાઢતા. અને હસતાં રમતાં તેમનો સંસાર ચાલી રહ્યો હતો.

છેલ્લા પાંચ છ વર્ષમાં ઘણા બનાવો બન્યા. સુધીર બી.એ.ના વર્ગમાં ગયો. વિશ્વેશ લગ્ન ગ્રંથીથી જોડાયો, એની પત્ની યશોદા ઘરમાં કરતા કારવતાં બની.

યશોદા ગરીબ ઘરની પુત્રી હતી. એના પિતાજીનો સંસાર ખુબ ફાલ્યો ફુલ્યો હતો પણ આર્થિક સ્થીતી હતી તેજ રહી હતી. આથી માંડ માંડ ભરણ પોષણ બધાનું થતું. યશોદા પરણીને સાસરે આવતાં ભરપુર ભંડાર જોયા અને એ સુખ સંસારમાં એક ભાગીદાર છે એ પણ એના લક્ષમાં આવ્યું.

વિશ્વેશ સવારના ઉઠી ન્હાહી પરવારી દુકાને જતો તે છેક બપોરના જમવા આવતો પણ યશોદાને સુધીર માટે ૧૦ વાગે રસોઇ કરવી પડતી.

એક દિવસ કોલેજમાં જવાનો સુધીરનો વખત થયો હતો. રસોઇ ઘરમાં જોતાં રસોઇ તૈયાર ન જણાઇ અને ભાભીને પુછ્યું "ભાભી મોડુ થયું છે એટલે હું કોલેજ જાઉં છું. પણ બનશે તો બપોરના આવી જમી જઇશ."

યશોદાએ જવાબ ન આપતાં મનમાં ને મનમાં ખીજવાઇ ઉઠી હતી. જાણી જોઇનેજ આજે એને રસોઇ મોડી કરી હતી.

બપોરના વિશ્વેશ જમવા આવ્યો ત્યારે યશોદાએ ધીમે રહી કહ્યું.

"સાંભળ્યું કે? સુધીરભાઇ જમ્યા વગરજ કોલેજમાં ગયા છે!"

"કેમ?"

"મને શું ખબર!" રૂક્ષ સ્વરમાં યશોદા એ કહ્યું.

"તને નથી ખબર તો કોને ખબર હોય. તેં રસોઇ વખતસર નહીં કરી હોય?"

હવે યશોદાનો પારો ચઢયો "હું શું એમની નોકર છું? જરા બે ચાર મીનીટ મોડું થાય તો શું ટ્રેન ચુકી જવાના હતાં? એટલું વખતસર ખાવા નું જોઇતું હોય તો હોટેલમાં સગવડ કરીલે."

વિશ્વેશના હાથમાંનો કોળીઓ થાળી માં પડયો અને મૌનપણે તે ઉઠીને હાથ ધોઇ કોટ પહેરી બહાર ચાલ્યો ગયો. યશોદા તેમની પાછળ "અરે જરા સાંભળો તો ખરા!" કહેતી દોડી.

વિશ્વેશ જેવો બહાર પડયો તો એણે જોયું કે સુધીર આંગણામાં ઉભો હતો. એના ચહેરા પર ભાઇભાભીના આ વર્તાવથી આશ્ચર્યનો ભાવ ઉપસી આવેલો જણાતો હતો. યશોદાએ સુધીરને જોયો અને તે લજવાઇ.

સુધીરે બધું સાંભળ્યું હતું. બન્ને ભાઇઓ મૌન પણે પોતપોતાને કામે ચાલ્યા ગયા. સાંજના બન્ને ભાઇઓ જમવા ન આવ્યા. યશોદા પણ જમી નહીં. રાતના દુકાન બંધ કરી ઘેર વિશ્વેશ આવ્યા પછી યશોદા પતીને જમવા માટે આવવા વિનવતી હતી. ત્યારે બે ત્રણ વાર એને શાંતીથી ના પાડી છતાં તેણે કેડો ન મુકયો. આથી વિશ્વેશ ગુસ્સે થયો.

"તેં બપોરના કહ્યું હતું ને કે હોટેલ માં વ્યવસ્થા કરવી. તેથી અમે બન્ને એ ત્યાંજ વ્યવસ્થા કરી છે."

યશોદાએ રડીને રાત વિતાવી. અને અનેક સમજુતી પછી બીજે દિવસે બન્ને ભાઇઓ ઘેર જમવા તઇયાર થયા. અને બન્ને સાથેજ જમ્યા.

છતાં યશોદાના મનમાં સુધીર માટે જે કડવાશ પેસી હતી તે જલદી દુર થાય તેમ ન્હોતી. સુધીરને લીધે પતીએ પોતાને તરછોડી હતી અને એના પર ગુસ્સે થયા. આ અપમાન તે કેમ ભુલે?

બે દિવસ પછી સુધીરને મળવા એના બે મીત્રો ઘેર આવ્યા હતાં. અને વાતો કરતાં કરતાં એકે જણાવ્યું, "સુધીર, ઘણે દિવસે આજે તું ઘરમાં મળ્યો થોડી ચહા તો પા!"

સુધીર હસતા હસતા ભાભી પાસે ગયો અને કહ્યું "ભાભી થોડી ચહા કરી દેશો કે!"

યશોદાએ ચહા કરી અને બધા હસતા રમતા વિનોદ કરતાં ચહા પી બધા ગયા.

મીત્રો ગયા પછી સુધીરને યશોદાએ કહ્યું "સુધીરભાઇ આજે મેં ચહા કરી દીધી છે પણ આમ રોજ રોજ નહી ચાલે."

"મીત્રો કંઇ રોજ થોડા જ આવે છે ભાભી. કોઇ કોઇ વાર આવે ત્યારે થોડું આતિથ્ય કરવુંજ પડે ને?"

યશોદાએ કહ્યું, "આવા મિત્રોને ઘરમાં શા માટે બોલાવો છો? એ લોકોને શું, જ્યાં તાપ જોયો ત્યાં જ હાથ સેકી લેશે. એવા લોકો માટે ચહા કરી દેવા હું કાંઇ તમારી નોકર નથી સમજ્યા?"

સુધીર વિચારમાં પડયો શું જવાબ આપવો! છતાં ધીમેથી કહ્યું "ભલે ભાભી જવાદો હવે એ વાત. હવે પછી તેઓને નહીં બોલાવું, છતાં આવશેજ અને ચહા માંગશે તો બહાર હોટેલમાંથી પાઇશ ઠીક."

યશોદા પહેલા જેવાજ કઠોર અવાજ માં બોલી "વાહ બહુ સારૂં! એમને હોટેલમાં ચહા પીવા લઇ જજો, હરામનાજ પૈસા આવ્યા છે ને? પછી પૈસા ખરચતાં તમને શું વાંધો આવે તેમ છે! સાધુ જેવા સીધા સાદા ભાઇ મળ્યા છે. કરો મોજ જ્યારે પોતે કમાશો ત્યારે ખબર પડશે કે પૈસા કેમ મળે છે? પારકી કમાઇ પર પેટ ભરી ઉડાડતાં બધાને આવડે."

(અધુરૂં)

બુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેકસ રીટર્ન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલીયરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો :

આર. વીઠ્ઠલ

૧૨ બાર્કલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!

સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ!

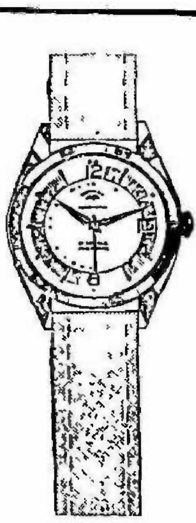

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

* રોમર
* રોટરી
* લેંકો
* રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ. તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન : ૮૩૫-૨૬૦૧.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.

૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

માથે બાંધવાની રીબન અને વેણીઓ

મખમલ, સાટીન, ટાફેટા સીલ્કની, રીબન અનેક રંગ, ડીઝાઇન અને સાઈઝમાં મળશે, લગ્ન મંડપ અને મોટર શણગારવા માટે જથ્થાબંધ રીબનો મળી શકશે.

બચ્ચાં માટે મખમલ, અને રેસમ તથા ફેલ્ટની ટોપીઓ કીફાયત ભાવે બનાવી આપવામાં આવશે.

અંબોડે બાંધવા મખમલ, રેસમ, કોટન વિગેરેનાં ફુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના બ્રોચર્સ મળશે.

ટેબલ પર મુકવા માટે પ્લાસટીકના સુંદર ફુલો મળશે.

ઠેકાણું : **માબરો હેટ્સ (પ્રો.) લી.**

લેડીઝ એન્ડ ચીલ્ડરન્સ હેટ મેન્યુફેકચરર.

ફોન : ૮૩૫-૭૯૯૨ પહેલે માળે, બોકસ ૫૨૫૭.
માસ્ટર મેન્સન્સ — ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઇ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાકટ લઈશું.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિકટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર — ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ : KAPITAN.

અગત્યના સમાચાર

અમારા ગુજરાતી-સ્રી ગ્રાહકો અને મિત્રો માટે ખાસ ઈન્ડિયાથી આયાત કરેલી ૧૦૦% સુતર અને વોઈલની (૬ વાર) સાડીઓ. ખાસ કરીને આધુનિક નારી માટે જે ૬ વારથી કંઈ ઓછું પહેરતી નથી.

અને તે પણ સારામાં સારો માલ.

આનાથી વધુ તમને શું જોઇએ છે?

ડાઈરેકટ ઇમ્પોર્ટસ અને હોલસેલ વેપારી તરીકે અમે સીધા જ ગ્રાહકોને હોલસેલ ભાવે આપીએ છીએ. અને વચગાળા વેપારીના નફામાંથી બચાવીએ છીએ.

Sorry no Traders and no discounts for Resale.

PERSONAL SHOPPERS ONLY.

એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ

ડાઇરેકટ ઈમ્પોર્ટસ અને હોલસેલ મરચન્ટસ

૧૧૬ કવીન સ્ટ્રીટ, બોકસ ૨૧૬૮, ડરબન. ફોન ૨૭૩૪૮/૯.

આદુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૧-૦, બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૬૦-૦.

દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,

બટાટા, ડુંગરી (કાંદા), સુકા લાલ મરચાં, ખુમલા, સુકા ઝીરા (છાલા), સોનેરી રંગનો ગોળ, દરેક જાતનો મરી મસાલો વિગેરે હમેશાં સ્ટોકમાં રાખીએ છે. કપુરી અને ચેવલી પાન બજાર ભાવ, પોસ્ટેજ જુદું.

સુરણ, રતાળુ, આંબા હળદર અને લીલી હળદરની મોસમ ચાલુ છે.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલ્જીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈ પણ જરતુ પરમીટ કઢાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251, DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘેર બેઠાં અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, ફલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેકસ, પરસનલ ટેકસ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ કલીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઇમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને ચાર્ટર્ડ ઈનશ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Office :	Residence :
9 Barkly Arcade,	52 Patidar Mansion,
38 Market Street,	13 Kort Street,
Phone : 339033,	Phone : 330816,
Johannesburg.	Johannesburg.

બી-આદ

મુંબઇ કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રીકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

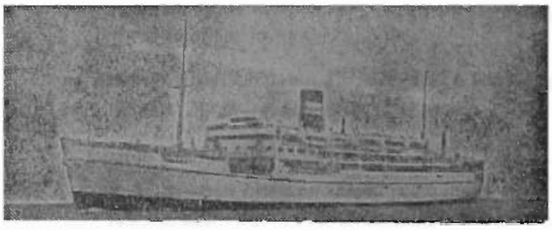

સ્ટીમર કરંજા ૨૯મી જુન ૧૯૬૦ના આવશે અને કરાંચી થઇ મુંબઇ જવા ૪ જુલાઇ ૧૯૬૦ના ઉપડશે.

મુંબઇ અથવા કરાચીનું ભાડું.

ફર્સ્ટ કલાસ	એક	ખોરાક	વગર	પા. ૬૨-૦-૦
સેકન્ડ કલાસ	,,	,,	,,	પા. ૬૦-૧૫-૦
થર્ડ કલાસ	,,	,,	,,	પા. ૩૧-૧૦-૦

ઓર્ડીનરી		સ્પેશીયલ	
નોન-વેજીટેરીયન	પા. ૫-૫-૦	નોન-વેજીટેરીયન	પા. ૧૦-૧૮-૦
વેજીટેરીયન	પા. ૪-૧૭-૦	વેજીટેરીયન	પા. ૧૦-૧૦-૦

વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો:

શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ

(પીટી લીમીટેડ.)

૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ,—ડરબન.

ટેલીફોન: ૨૦૪૩૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "કરામત."

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઇનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોકસ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press, (Phoenix) Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor